

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

2000. GADA JANVĀRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

51. GADA GĀJUMS

NR. 1. (610.)

KURP 2000. GADĀ?

Šis jautājums šodienas pasaulē iztirzāts tik plaši, ka tam vēlreiz pievērsties, liekas, būtu nevajadzīgi. Visplašākas atskaites, vērtējumi un vēlmes lasāmas ik laikrakstā, žurnālā, skatāmas televīzijā, dzirdamas radio un citur. Materiāls ir tik plašs, ka visu to apskatīt ir gandrīz vai neiespējami un, šķiet, arī nevajadzīgi, jo pārvaldām valodu un varam ar visu to iepazīties, kāpēc atkārtoties. Daudz cilvēku šajā gadu mijā, tik tiešām, daudz darijuši, lai cilvēkus dažādās dzīves pakāpēs un pasaules malās pievērstu cilvēces vēsturei un attīstībai. Nu, ko tad tur vēl varētu pielikt, kas varētu būt nozīmīgs mūsu izdevuma lasītājam - latvietim? Dažas lietas nāk prātā:

Pirmkārt, mums, dzīvojot Kanadā, ir sava latviešu sabiedrība, ko esam veidojuši vairāk kā 50 gadu un kas savā demogrāfiskā sastāvā ir ļoti novecojusi. To apliecina dažādi ziņojumi un pārskati. Tā savos sabiedriskos pasākumos nav apvienojusi visus, lai gan mēģinājumu nav trūcis. Daudzi ir palikuši malā, netrūkst to, kas no pašu dibinātajām un veidotajām vienībām vienkārši pazuduši. Aizvadītajā gadā notikušas daudz un dažādas 50 gadu atceres un citas vēl nāks. Esam metuši skatu uz paveikto, gluži tāpat kā kanadieši uz gadu un gadusimteņu un gadu tūkstošu miju. Esam cildinājuši paveikto un esam viens otram vēlējuši pastāvēt un darboties turpmāk. Esam teikuši paldies. Bet kā ir ar nākotnes plāniem? Vai tādi mums ir? Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK) savā pēdējā padomes sesijā, 1999. gada aprīlī, Toronto, vēlējās šim jautājumam sasaukt īpašu sesiju aizvadītā gada rudenī. Laiks aiztecējis, bet nekas nav noticis. Iecere nogrimusi aizmirstības jūrā. Drīzāk jāatzīst, ka nav cilvēku šodienas vadībā, kas to uzņemtos un paveiktu. Tā ir apmierināta ar to, kas ir un pieņem, ka, atkārtoti ievēlēta, tā zina visu un rīkojas pareizi. Un varbūt, ka rīkojas pareizi, jo tautai, diemžēl, dažādu iemeslu dēļ tik tiešām nav vairs sevišķas intereses par to, kas notiek šajā kādreiz tik aktīvajā saimē. Mēs varētu jautāt, vai LNAK ir zaudējusi savu nozīmi, savu vietu mūsu sabiedriskās vienības veidošanā, uzturēšanā? Atbilde būtu jādod visiem mūsu sabiedrības locekļiem plašajā Kanadā, kā arī tās vadītājiem. Tie ir tās locekļi un veidotāji. Un tā nu rodas situācija, kuņā viens otrs sāk jautāt, vai šāda apvienība vispār vairs vajadzīga. Tās ir negatīvas sēklas, nezāles, kuņas varētu novērst ar nopietnu nākotnes darba programmas izveidošanu un sabiedrības plašāku iesaistīšanu pārmaiņu procesā. Cerēsim, ka LNAK vadība atmodīsies no pašapmierinātības miega, neaizbildināsies ar intereses trūkumu jaunatnē un sabiedrībā un centīsies izstrādāt jaunas pieejas un risinājumus iestīgušajā darbā. Ka tomēr notiks arī paredzētā LNAK padomes ārkārtas sesija. Tikš izstrādāts nopietns darbības plāns un meklētas iespējas, kā darbībā iesaistīt tos, kas šobrīd apvienības kuņi pametuši vai no tā bēg. Viss tas ir LNAK padomes prezidija, valdes, nozaņu vadītāju, darbinieku, padomes locekļu un pašu aktīvo dalībnieku rokās. Ir veicams darbs, patiess darbs, kas atbalsojas visplašākās sabiedrības aprindās.

Šajā ziņā daudz sekmīgāka izrādījusies Latvijas ev. lut. baznīca ārpus Latvijas (LELBĀL), kas nav baidījusies no jaunu pieeju meklēšanas un veco ierašu un pieņēmumu revīzijas un pārveidošanas. Tai it sevišķi daudz palīdzējusi vidējās un jaunākās paaudzes iesaistīšana draudžu un koptāzīņu darbā, un katrā ziņā gados jauno un abu dzimumu mācītāju saime. Protams, tai ir vēl viens ievērojami stiprāks pamats - ticība. Lai gan atsevišķām draudzēm dažkārt draud vecuma skleroze, tās, izveidojot aktīvu nākotnes darba plānu, itin bieži to novērš un tās spēj

pastāvēt ilgāk, kā atklāšanas momentā tas licies. Un te daudz palīdz labi izveidotie kontakti ar Latvijas evaņģēliski luterānisko baznīcu (LELB). Notiek nemitīga sadarbības ne tikai augstākā vadībā, bet itin bieži mazāko vienību - draudžu un draudžu locekļu starpā. Veidojas cilvēciskie kontakti, kas dod gandarījumu un prieku darboties šajā laukā. Lietpratīgā baznīcas vadība ir panākusi to, ka Baznīcas uzdevumi tiek pildīti un nes panākumus. Turklāt baznīcas vajadzības ir skaidras un atbalsojas visos sabiedrības līmeņos. Dievs to ir izredzējis un stiprinājis dažādos veidos, bet it sevišķi tālredzībā un savu locekļu aprūpē. Un šie atzīmējami vēl kāds ļoti nozīmīgs faktors, kas stiprina LELBĀL pamatus, tā ir vienota visā pasaulē! Tā ir piemērs, kā lietas veicamas, lai vienībā būtu spēks.

Treškārt, kā veidosim savu vietējo sabiedrisko ēku? Vai apmierināsimies tikai ar to, kā ir bijis? Vai pieņemsim kā negrozamu vājo atziņu, ka novecojam un vairāk neko citu nevaram darīt, kā nikt? Vai apmierināsimies ar to, ka nav vairs darbinieku, kas ir gatavi strādāt? Ja tā, tad izredzes ir niecīgas un mēs nepavisam nedrīkstētu kritizēt Latviju un latviešus tajā. Neesam cienīgi to darīt, ja paši esam uzdevuši. Un lai gan ir pavisam cilvēcisgi, ka pienāk laiks, kad vairs nevaram un kad nav vairs spēka, tomēr tas nemazina vajadzību pēc jaunām pieejām, jauna darba plāna. Kas to veidos, kas izvedīs dzīvē? Šis ir 2000. gadā risinājams jautājums, vai tas mums tik vai netik, jo sabiedrības demogrāfiskais stāvoklis to prasa. Vai to spēsim atrisināt, tas ir cits jautājums, bet būtu jāmēģina. Mēs to varbūt varētu labāk atrisināt, ja mums būtu stiprāka LNAK, kuņai interesētu arī mazie latviešu centri, bet tā tas nav. Tādēļ darbs ir jādara mums pašiem. Līdzekļi jādod mūsu pašu organizācijām, kā to jau ir atskārtusi DV Montrealas nodaļa, kas aizvadītā gadā sarīkoja savu ziedojuma akciju, jo kopējās DV akcijas nedeļa nodaļai pietiekami darbības kapitāla aktīvai darbībai, it sevišķi palīdzībai Latvijā. Atsaucība bija liela. Mūsu mazajai Latvijai Montrealā, vispirmā kārtā, ir jānodrošina sava pastāvēšana un Baznīcas uzturēšana. Laicīgā vadība Toronto ir norakstījusi mūs zaudējumus. Tādēļ varbūt mums ar to vairs nebūtu tik daudz jāreķinās, jo nepieciešamām saistībām ar Latviju mums tagad ir pieejama pavisam tuvā un arvien laipnā Latvijas vēstniecība Otavā.

Risinājumi sarežģītām problēmām vienmēr ir atrodamā, kā to pierādīja Montrealas Latviešu kredītsabiedrības likvidācija, ko pieprasīja jaunie Kvebekas noteikumi un tiekšanās pēc apvienošanās lielākās vienībās. Izveidojās ciešāka sadarbība ar lietuviešu kredītsabiedrību "Litas", kuņā iestājās daudz latviešu. Latviešu Sabiedriskais centrs savai uzturēšanai telpas tagad arvien vairāk izdod dažādām svešinieku vienībām. Ienākumi no tā ir vairākkārtīgi, kādus spēj dod latviešu pasākumi. Būtu gan jāpasargājas no tā, ka pēdējiem tomēr būtu sava pienācīga vieta. Varbūt ir pienācis laiks rezervēt kopīgā sanāksmē tās kopējās lietas, kas latviešu sabiedrībai savai pastāvēšanai ir vairāk kā nepieciešamas. Būtu pavisam skumji, ja citi sāktu dominēt mūsu vietējo sadzīvi tikai tādēļ, ka celtne kļuvusi par izdevīgu naudas ienesēju. Šķiet, ka tas nebija sākotnējais mērķis.

Iepriekšējos numurus samērā daudz telpas veltījām Y2K vīrusam. Jaunais gads atnācis un iespējamās un paredzētās grūtības un neērtības nav notikušas. Izdotie dolāri, lai savestu elektronikas aparātus kārtībā, atmaksājušies. Nekāda sevišķa panika un traucējumi ikdienas sadzīvē nenotika, un rezultātā visi ir priecīgi un gandarīti, ka tikuši cauri tikai ar izbilēm. Tagad, kad šīs problēmas gaidīšana ir gaņām, nāk jauni brīdinājumi un pareģojumi par ūdens

limeņu celšanas okeānos, par arktikas ledus kalnu sadrumstājošanos, kuņas ledus kristali noseģot lielāko daļu zemes lodes. Jau šī gada maijā gaidāmas elektromagnētiskās vētras ap sauli. To rezultātā varētu izslēgties strāvas plūsma, kā tas pirms gadiem notika Kvebekas provincē. Būs atkal jāuzmanās, jābaidās. Baiļu sajūtas iedzišana bieži panāk negaidītus rezultātus Uz to savu darbību balsta teroristi, diktatori. Viņu varas darbi, šķiet, nepazudis, kā to liecina svētku laika notikumi tālajā Indijā un Afganistānā. Lai nu cik tās biedināšanas, apzināsimies, ka pasaulē ir daudz laba un ka mūsu Latvijai mēs paši, mūsu darbs un mūsu palīdzība ir vairāk vajadzīga nekā baijošanās. Tad jaunais gads mums atnesīs labus panākumus un lielāku gandarījumu. Citiem vārdiem, ķersimies pie sabiedrības uzturēšanas un veidošanas darba! □

CIK LIELA BŪS MŪSU GRIBA?

Cienījamie viesi un svētku saime!

Vispirms vēlos pateikties, ka mani pagodinājat ar ielūgumu piedalīties jūsu svētkos. Kā jau teicu Andrejam Vitolam (Montrealas latviešu sabiedriskā centra un Montrealas latviešu organizāciju padomes priekšsēdim - red.), ir vienmēr liels prieks atbraukt uz Montrealu vai Tērveti un iegriezties jūsu vidū.

Šodien mēs atzīmējam šī gadsimta pēdējo 18. novembri. Gribot negribot, prātā nāk domas par gandrīz pagājušo 20. gadsimtu. Tas ir bijis cerību pilns, bet nesis arī sīvus pārbaudījumus. Ir piedzīvoti gan spoži, gan visdrūmākā izmisuma brīži. Pie 20. gadsimta pieskaitām divas traģiskas un neveiksmīgas revolūcijas, pirmo neatkarības posmu, divus pasaules karus, neskaitāmu deportāciju upurus un divas trimdas. Vistuvāk mums ir tā trimda, kas iesākās pēc 2. pasaules kara beigām - tās gaisotnē esam šos pēdējos 50 gadus pavadījuši.

Šī gada nogale, ar savu mākslīgi radīto un pārspīlēto klātieni, piesātina presi un līdz ar to apziņu. Ne diena nepaiet bez atgādinājuma, ka stāvam uz jauna gadsimta un tūkstoša sliekšņa. Man gribētos pret to izturēties mazliet vienaldzīgāk - taču cilvēce ilgi varēja iztikt bez īpaša uzbudinājuma, gadu simteņiem nomainoties, bet tie laiki, kad pietika ievērot ik gadīgo saules atgriešanos, ir, laikam, pagājuši uz neatgriešanos.

Līdz ar to mūsu laiks rada zināmu vajadzību pārcilāt piedzīvoto vēsturi un arī pamest aci, kur atrodamiem vēstures plūsmā. Bet vienalga, cik piedzīvotais 20. gadu simtenī nespīestu uz pleciem, man šodien ir lielāka vēlēšanās domās iegriezties tajā laikā, kad latvieši sāka sevi uztvert kā tautu un nāciju un ne tikai zemnieku slāni, pakļautu vācu kungiem. Tas ir tautas atmodas laikmets.

Vēlos to darīt tādēļ, ka, manuprāt, 20. gadsimtam raksturīga ir bijusi krīzes mentalitāte un nepieciešamība nemitīgi reaģēt uz notikumiem un norisēm. Tikai īsu laiku latviešiem bija teikšana savā zemē. Lēmēji un darītāji ir bijuši citi svešās zemēs un galvas pilsētās. Latvieši ir bijuši bandenieki uz pasaules lielā šacha galdiņa. Bet 1991. gadā stāvoklis atkal izmainījās un latviešiem pienāca laiks vēlreiz sev likteni lemt, veidot savu valsti un dzīvi.

Vēlos piesaukt tautas atmodas laikmetu tādēļ, ka tas bija laiks, kad latviešiem bija cēli domātāji un krietni darītāji ar izteiktu ideoloģiju. Tas bija radošs laiks, kad latvieši paši bija savu domu un darbu virzītāji, bet šie darbi bieži vien nesaskanēja ar sabiedrisko domu. Rīga bija gandrīz tikpat sveša vide latviešu centieniem kā jebkuŗa cita pilsēta ārzemēs. Bet radās Rīgas latviešu biedrība, kuŗu vēsturnieks Andrejs Plakans raksturo kā vislielāko, visturīgāko un ietekmīgāko latviešu organizāciju Baltijas provincēs. Tās darbība bija, pēc viņa ieskatiem, sekmīga, jo tā

radīja jaunas "mikrovīdes" plašākās sabiedrības vidū, kur drikstēja un varēja lietot latviešu valodu. Rīgas latviešu biedrība norādīja ne tikai uz to, ka latviešu valoda ir latvietim nepieciešama, bet ka latviešu valodā latvietim jābūt spējīgam sazināties par jebkuŗu temu.

Mēs reizēm aizmirstam, ka tautas atmodas rosmes notika pilsētā, kas nebija latviska; ka tām nebija draudzīgas vides, tā drīzāk bija naidīga jaunlatviešu centieniem. Toreiz tiem bija jābūt sava ceļa gājējiem, kas nepadevās pūlim. Tā tas ir arī šodien. Rīgas latviešu biedrības ideāliem un mērķiem arvien ir savi pretinieki.

Doma par "mikrovīdēm" mums, kas dzīvojuši vai dzimuši trimdā, nav nemaz sveša. Gandrīz katrā pilsētā, kur mit latvieši, ir latviešu biedrība, kas savos pamatos lika Rīgas latviešu biedrības ideālus un darbības principus. Katrs latviešu īpašums un katra latviešu trimdas organizācija dibinājās, lai radītu mikrovīdi latvietības un latviešu kultūras sekmēšanai. Tā tas ir arī Rīgā. Atmodas laikmetā Rīgas latviešu biedrībai bija sava svētdienas skola un arī šodien tai Rīgā ir sava sestdienas skola, kur bērni mācās latviešu folkloru un tradīcijas. Tieši kā tas ir pie mums.

Mēs tāpat kā jaunlatvieši dzīvojam svešā vidē, bet šī vide par mums ir vienaldzīga, bet lielas nozīmes šai atšķirībai nav, jo darboties un cīnīties vienaldzīgā vidē varētu būt vēl grūtāk nekā cīnīties ar opozīciju.

Latviešu trimdiniekiem bija pavisam skaidrs, ka mikrovīdes bija vajadzīgas un tie to darīja ar vislielāko pārliecību un nergīju. Tiem raksturīgs bija arī otrs jaunlatviešu stūrākmenis - apziņa, ka latviskais ir jākopj un jāsargā. Lai gan vairs nevaram saukties trimdinieki, šis ir mūsu, ārzemēs dzīvojošo latviešu, mantojums. Mēs atrodamies uz sliekšņa, kas jautā, ko mēs ar šo mantojumu iesāksim. Vai ļausim tam pazust un satrūdēt? Vai paturēsim to piemiņā? Vai veidosim to tālāk? Mēs saprotam, ka mikrovīdes vēl arvien ir nepieciešamas, bet kā mums ir ar apziņu un gribu, un ar apņemšanos pie tām piestrādāt?

Mēs esam latvieši, kas dzīvo svešā vidē, kas nav vairs sveša. Mēs veikli orientējamies vismaz divās kultūrās un mums nav vairs nepieciešams meklēt patvērumu pie latviešiem vai meklēt sevi izpaust tikai pie latviešiem. Līdz ar to esam arī zaudējuši iemaņu atšķirt to, kas ir latvisks, no tā, kas nav. Mums nāktu par labu kritiski izvērtēt savus sarīkojumus un pasākumus, un kā savu enerģiju patērēt - kā un vai tie mūsu kopienai nāk par labu. Būtu labi vēribu pievērst mūsu nodarbibām, iedziļināties to latviskā saturā un to izvērtēt.

Piemēram, vai latviešu skolās vajadzētu ievērot Halo-vīnu, vai nevajadzētu meklēt ceļu, kā iedzīvināt latviešu ķekatu tradīcijas? Tērvetieši tik skaisti ligo, ka par to nevar beigt priecāties. Varbūt no tā varam mācīties arī kopt citas tradīcijas. Manuprāt, atbilde uz jautājumu, kā dzīvot tālāk, ir jāmeklē, iedziļinoties latviešu tautas dvēseles dziļākos slāņos un skatīties, kā tur atklātās vērtības varētu iedzīvināt šodien. Tās ir mūsu tautas dziesmas, mūsu folklorā. Šo vērtību vadīti, mēs varam dzīvot tālāk. Galu galā - tas, ka dainu pētniece var kļūt par valsts prezidentu, norāda, ka latviskajām zināšanām ir vieta modernajā pasaulē.

Mārai Zālītei ir dzejolis:

*Dzimtais pavards
pie debesīm kuŗas.
Lai pārnāktu Mājās,
mēs neveŗam durvis,
bet grāmatu vākus
un brīvojam telpu sevi,
kur dzimtenei būt.
No gliemēša mācīties nevaram,
jo Mājas nav patvērums mums,
bet mēs būsīm patvērums Mājām.*

(Debesis, debesis, 1988. g., 63. lp.)

Domāju, ka tas ir labs padoms arī mums - varēsim dzīvot, ja ikkatrs no mums atrastu vietu savā sirdī dzimtenei vai jaunāko paaudžu gadījumā - tēvzemei.

Agrāk minēju to, ka cilvēki vairs nevar laiku mērit pēc saules kustībām, bet, varbūt, tas nemaz nebūtu tik jauni, ja tām piegrieztu mazliet vairāk vēribas. To jau darām Jāpos, bet, varbūt, to derētu darīt biežāk. Zemei draud ekoloģiskas briesmas - varbūt, ja, katrs pēc savas izpratnes, piegrieztu vairāk uzmanības, mēs šīs briesmas varētu mazināt. Taču latvietis ir pagātnē dzīvojis saskaņā ar dabas pasauli. Tā varētu būt vērtīga vadlīnija, ko ņemam sev līdz, ieejot 21. gadsimtā.

Rīgas latviešu biedrība lika pamatus un mērķtiecīgi dzina uz priekšu latviešu valodas un kultūras attīstību. Tā bija dibināta uz zinātniski-literāriem mērķiem un tās darbinieki atradās tā laika visjaunāko zinību priekšplānā. Sevišķi pievilcīgs ir "derīguma" jēdziens, kas izpaudās Rīgas latviešu biedrības darbā, dibinoties palīdzības darbam un "derīgu zināšanu izplatīšanai Rīgas latviešiem". Rīgas latviešu biedrība bija vienīgā, kas 19. gadu simteņa otrā pusē kopa humanitārās zinātnes, skatuves mākslu, mūziku, literatūru un valodniecību un tās rakstu krājumi bija pirmā zinātniskā literatūra latviešu valodā. Tās darbinieki arī gādāja par tulkojumiem no svešvalodām, lai latvieši spētu orientēties gan citu tautu kultūrās, gan tā laika jaunākajos atklājumos. Tā latviešiem radās iespēja kļūt par pasaules pilsoņiem.

Šodien vairs nav jābēdā, ka latvieši nemācētu svešvalodas, vai neorientētos citās kultūrās un zinātniskajos sasniegumos. Mēs esam, bez šaubām, kļuvuši par pasaules pilsoņiem - tā ir gandrīz klišeja, ka latviešus lielākā vai mazākā skaitā var atrast visas pasaules malās. Liela daļa šo latviešu ir arī labi izglītoti, kas darbojas visās zinātnes un tehnikas jomās.

Bet kā būs ar latviešu kultūras pastāvēšanu citu kultūru starpā? Nesen kāda Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas izlaidumā profesors Jānis Langins izteicās, ka dažādība bagātina pasauli un ka tā bagātina arī cilvēkus. Šī vienkāršā, bet dziļā patiesība man šķiet ir objektīvi vislabākais pamatojums mūsu tālāk pastāvēšanai, gan kā latviešiem citā kultūras vidē, gan Latvijai kā valstij citu lielāku valstu vidū. Bet kā pretoties spēkiem uz vienveidību - atbilde ir meklējama pie katra indivīda, attīstot izpratni un mīlestību pret savu kultūrālo mantojumu.

Dodoties 21. gadsimtam pretim, dzirdam runas, ka pasaule piedzīvošot tik lielas pārvērtības (21. gadsimtenis sāksies 2001. g. 1. janvārī. - red.), ka vairs nepazīsim ne to, nedz cilvēci. Tas var būt, ka, teknikai attīstoties, mēs savas mājas vai darba vietas vairs nepazīsim, bet gribētos ticēt, ka cilvēki gan tā nepārvērtīsies. Gribas ticēt, ka tiem vēl arvien būs nepieciešama sava kultūra, savas piederības un sava "es" izprašana, kā arī vajadzība izteikties pēc saviem kultūras nosacījumiem. Bet droši to apgalvot nevaru. Atrodamiem situācijā, kur cilvēka dvēsele ir nostādīta pretstatā tirgus vajadzībām. Par to nesenā žurnāla "Skolai" numurā Māra Zālite rakstīja, ka "[n]āk rietumu masu kultūra, kas... ir orientēta uz pilnīgi citām vērtībām. Tā garīgā nozīmē atbrīvo vietu tirgum, atbrīvo dvēseles, lai būtu vieta precei. Un šeit ir ļoti nopietns drauds latviskajai identitātei un ne tikai latviskajai - visa Eiropa cīnās ar to, lai saglabātu sevi. Tāds jaunietis, ja viņam nekas netiek no latviskās kultūras, ja skola viņam nelaimīgā kārtā gadās tāda, kas nav spējīga likt iemilēt kaut vai, piemēram, latviešu literatūras klasiku, viņš nespēj pat apjēgt, kas tas ir. Man liekas, ka cilvēks varētu izaugt kolbā un viņam pietiktu tikai iemilēt latviešu nacionālo literatūru, lai tas sāktu mīlēt savu zemi, no kuņas šī literatūra ir augusi, lai

viņš jau iemilētu jūtas, kas ir paustas šajos darbos (1999. g. okt.)."

Jāpiebilst, ka ne tikai Eiropa ir apdraudēta, bet gan visas pasaules zemes un kultūras, kas nav vienādojamas ar to, ko sniedz masu komerciālā kultūra.

Zālītes uztverē literatūra papildina cilvēka redzes loku, jo, iepazīstot literatūru, lasītājam rodas iespēja pasauli redzēt "... ar Annas Brigaderes acīm, ar Eduarda Virzas acīm un jūtām. Ar Aspazijas. Ar Raiņa". Lasot literatūru, cilvēks gūst pieredzi, kas kļūst tam par neatņemamu sastāvdaļu.

Lai cik vēlams un vajadzīgs nebūtu tehnikas attīstība, tās gaita nav un nebūs gluda. Cilvēkos valda lielāks vai mazāks satraukums par to, kas gaidāms, 2000. gadam iestājoties. Lasām rakstus par Latviju nākamajā gadsimtā, kāda tā būs, vai tā izdzīvos, vai latvieši izdzīvos. Līdzīga rakstura rakstus lasām par Kanadu, par nākotnes Eiropas veidolu, par globālo pasaules tirgu un par valstu kopienām, kuŗu kopējais spiediens spiež atsevišķām valstīm atteikties no saviem individuālajiem vaibstiem un ipatnībām. Es uzsvēru, ka zem liela spiediena spiež "atteikties", ne "uzspiež". Jo tiek uzstādīta šķietama izvēle vai nu iet laikiem līdzī, vai palikt attīstībai iepakaļ. Ir veselīgi noskatīties uz solītām pārvērtībām ar veselīgu skepsi. Tāpat kritiski ir jāizvērtē solītās izmaiņas valsts struktūrās un valstu savstarpējās attiecībās.

Manā uztverē šis jautājums nav tik melni balts, kā to nostāda pasaules jautātāji. Rainis teica - "būsim lieki, tik, cik liela mūsu griba". Piebūdišu, ka mēs arī būsim tik latviski, cik liela un latviska ir mūsu griba.

Jājautā, ka šo gribu veido? Atbilde ir, ka to veido katrs indivīds ar savu stāju un savu gribu, kas nāk no latviešu ģimenēm, no latviešu skolām, kas lasa latviešu grāmatas un pazīst un mīl mūsu gara mantas, t. i., tie cilvēki, kas piedalās latviešu kultūras dzīvē.

Cik liela būs mūsu griba, ir jautājums vērstis ne tikai uz Rīgu, bet arī uz mums pašiem, te, šajā telpā (un ārpus tās), te, Ziemeļamerikā. Cik liela *būs* mūsu griba būt divvalodniekiem ar piederību divām kultūrām un būt cilvēkiem ar eiropejisku skatienu uz Ziemeļameriku? Un cik liela būs mūsu apņemšanās darīt tos darbus, kuŗus iepriekšējās paaudzes veica tik čakli un neatlaidīgi?

Man šķiet, un es ceru, ka nemaldos, ka šī griba pastāv, bet tā ir jāaudzina un tās izpausmes jākopj. Tam būtu jābūt mūsu latviešu skolu pirmam uzdevumam - audzināt gribu būt latviešiem.

Vienīgā pretpote nākotnes baiļu drudzim ir mūsu pagātnes mantojums un tā sekmīga integrēšana mūsdienu dzīvē. Šis mantojums ir apvienojams ar latviešu tautas atmodas sirdi un dvēseli, sirmo māmuļu, Rīgas latviešu biedrību, un ar visām latviešu biedrībām pasaulē. Piederība šai pasaulei nav un nebūs pašsaprotama, tā nāks tikai apzinātas izvēles rezultātā.

Rīgas latviešu biedrības dibinātāji un atmodas domātāju un darbinieku ģenialitāte latviešu kultūras vēsturē ir nepārspējama. Tas ir pamats visam. Tās dibināšanu varētu uzskatīt par vienu no lielākajiem, ja ne vislielāko sasniegumu mūsu kultūras vēsturē. Tie ir mūsu garīgie senči un tuvi radinieki. Izvēloties dzīvot latvieša dzīvi, mēs sevi ierindojam šajā dižajā ciltskokā.

Latvieši ticēja, ka lietuvēnu varēja atraidīt ar krustu pie sienas un burvestībām. Lai latviešu valoda un gara mantas ir mūsdienīgās burvestības un mūsu grāmatas un kultūras vērtību zīmes, kas rāda ceļu nākotnē. □

Dace Veinberga

* Valsts svētku runa 1999. g. 20. novembrī, Montreallas latviešu sabiedriskajā centrā, Montrealā.

LŪGSNA

Lai kļūst Dieva likums
Manas tautas tikums,
Tēvu tekas minot:
Lai tā sagaidītu
Katru saules rītu,
Dzimto zemi mīlot,
Lai tā savu dzīvi
Saistītu ar brīvi,
Visu par to dotu,
Naidu uzvarētu,
Savā sirdī svētu
Nestu saules rotu.
Šurp no Dieva sauktai
Manai saules tautai
Saules mūžu dzīvot.

Arturs Edgars Kubulnieks

=====

LĀČPLĒŠU SLAVAS SPOGULĪ IESKATOTIES

Šis, mūsu pensionāru saimes saiets ir savādāks kā visi citi, jo tieši šodien, 11. novembrī, piepildās viens no mūsu tautas vēsturē visnozīmīgākajiem dzīves notikumiem, kuŗa rezultātā mūsu tauta veidoja ciņu pretim brīvai un neatkarīgai Latvijas valstij. Šajā dienā 80 sūrā darbā, brīvības saules apspīdētiem, mūsu dzimtenes uzplaukuma, ligsmības un pateicības, bet arī dziļas vilšanās aizvadītiem gadiem, iemirdzējās kāda gaiša cerību zvaigzne pie Latvijas pelākajām debesīm. Šajā dienā cara armijas plkv. Pāvels Bermonts ar saviem 10,000 vīriem slepeni vienojās ar vācu ģen. Golcu un viņa ap 40,000 vīru lielu un labi bruņotu armiju izveidot pietiekami lielus spēkus, lai uzbruktu Rīgai un to ieņemtu. Neskatoties uz Golca Stradmuižā parakstīto miera līgumu par savas armijas izvākšanu no Latvijas un tās atstāšanu, apvienotās Bermonta un Golca armijas, vai, t. s., bermontieši, jau 1919. g. 9. oktobrī uzbruka Rīgai un ātri nonāca Daugavas kreisajā krastā. Tiem pretim stājās gan daudz kauju un nāves pieredzējuši, dažādu vienību salāsītā, ciņās retinātā un sadrumstalotā Latvijas armija ar 544 virsniekiem un 10,662 kareivjiem. Jaunās Latvijas valdība tādu notikumu nebija paredzējusi un arī negaidīja, jo ticēja Golca parakstītajam līgumam. Rīgā sākās liels satraukums, jo bermontiešu ienākšana Pārdaugavā bija tiešs un reāls drauds tai, jo bija tikai laika jautājums, kad tā kristu bermontiešu rokās. Mūsu vienību attiecība pret bermontiešiem bija kā 1 pret 5. To labi zināja pati tauta, it sevišķi rīdzinieki, nemaz nerunājot par trūcīgo apbruņojumu un apgādī. Var droši teikt, ka šis ienaidnieka tiešais tuvums un drauds mūsu galvas pilsētai radīja tautā lielu un neapprakstamu patriotismu. Tikai pāris gadus pēc slavenajām, neaizmirstamajām un Latvijas vēsturē ar neizdzēšamiem burtiem ierakstītām strēlnieku ciņām Tīrelpurvā un Nāves salā, kas jo tālu atbalsojās arī ārpus Latvijas robežām, latvju tauta bija nostādīta citu draudīgu un nepārredzamu pārbaudījumu priekšā. Cik labvēlīgs latvju kaŗa Dievs būs šoreiz šai lielo upuŗu nesējai, daudz verdzinātajai un bez vainas sodītai tautai, bija jautājums, kam atbildi meklēja ne tikai daudz ciņās pagurušais latviešu kaŗavīrs, bet arī rīdzinieks un pati latviešu tauta. Vai spēsim aizsargāt savu Rīgu jeb vai atkal svešu zābaku troksnis un svešas dziesmas atskanēs tās ielās?

Līdzīgi strēlniekiem par padošanos neviens nedomāja. Sākās jaunu vienību organizēšana un uz Daugavmalas ierakumiem devās studenti un pat skolnieki no skolas soliēm. Latviešu daudz kaŗa vētru pārdzīvojuši, daudz ciešanu un netaisnības pieredzējuši tauta cēlās kājās, lai pretošos lielajam bermontiešu pārspēkam. Tajā pat laikā Daugavā iebruca angļu un franču kaŗa kuģi, kas sākumā iz-

turējās neitrāli, bet kad bermontieši sāka arī tos apšaudīt, tie 15. oktobrī atklāja uguni uz Bolderāju un Daugavgrivas cietoksni. Tas latviešu kaŗavīriem deva iespēju pārcelties pāri Daugavai un ieņemt Daugavgrīvu un Bolderāju, kas jau bija bermontiešu rokās. Un te sākās Rīgas atbrīvošanas smagās, asiņainās un sastāva ziņā nevienādās ciņas, kur latviešu vienību uzvarai vairs maz ticēja. Notika negaidītais. Jau 4. novembrī Rīgas 6. kājnieku pulks ieņēma Anniņmuižu un sevišķi smagās kaujās, kas notika pie, t. s., Sudrabkalniņa, jau daļēji atdzima ticība un iezīmējās ceļš visas Latvijas nākotnei, jo mūsu kaŗavīri cīnījās par savas tēvu zemes atbrīvošanu, bet bermontieši bija tikai algotņi. Tā 9. novembrī atbrīvoja Zaslauku un Torņkalnu, bet jau 11. novembra agrā rīta stundā izdzina bermontiešus no Pārdaugavas. Rīga bija nosargāta un atbrīvota no uzbrucējiem. To jo skaļi apliecināja Rīgas dievnamu zvanu skaņas, izvadot pa skuju ceļu Rīgas drošsirdīgos un varonīgos aizstāvjus, tos, kuŗiem Dievs nebija lēmis piedzīvot Rīgas brīvības saullēkta stundu. Lielā ļaužu pulcēšanās Rīgas ielās liecināja, ka tauta dzīvoja līdz saviem kaŗavīriem. Tūkstošiem acis iemirdzējās asaras un aplusa runas, sadzirdot latviešu vienību skandināto, veco un romantisko strēlnieku dziesmu: "Cauri pilsētas vecajiem vārtiem ienāk latviešu strēlnieku pulks". Tieši šajā dienā, 11. novembrī nodibināja Lāčplēšu kaŗa ordeni ar devīzi "Par Latviju!", ko piešķīra ap 1800 Latvijas armijas kaŗavīriem, no kuŗiem ap 450 šo varonības ordeni saņēma pēc nāves. To piešķīra vienīgi par kaŗa nopelniem un tikai tam, kas veicis savu pienākumu pret Latvijas valsti ārkārtīgi grūtos apstākļos, par gadu un slavu Latvijai. Un vai nav zīmīgi, ka arī II pasaules kaŗā ar Dzelzs krustu tika apbalvoti ap 2500 leģionāru, no tiem 12 ar Bruņinieka krustu. LKOK pkt. Lauris, kas jau piepulcējies aizgājēju varoņu saimei, vienā no saviem pēdējiem rakstiem saka: "Nevajaga aizmirst upuŗus, kas nesti un ziedoti, lai latviešu tauta dzīvotu. Šo upuŗu dēļ stāvēsim katrs savā vietā, savu pienākumu pildīdami un citus aizraujot līdzī ticībā un darbā! Dusošie varoņi! Lai nevīstoša pateicība jums, varonīgajiem saules dēliem! Neizdzēšami lai dzīvo mūsu sirdīs jūsu varoņdarbu piemiņa! Cīņu upuŗu vietas ir tas tilts, kas vieno tagadni un varoņu slavas apmirdzēto pagātņi." Šo apmirdzēto pagātņi svētu turēja latviešu leģionārs II pasaules kaŗā. Daudzi no mums, kas esam šodien šeit, varoņu piemiņas dienā, varam pateikties latviešu leģionāriem, kas sargāja mūsu atkāpšanās ceļus no dzimtenes uz svešu zemju krastiem. Šodien arī dzimtenē istā un patiesā latviešu tauta, kam vēl svēta un mīļa ir katra pēda Latvijas zemes, mēra ceļus uz kaŗavīru kapenēm, lai atcerētos viņu devumu Latvijai, lai pateiktos tiem, kas lika uzlēkt brīvības saulei, kuŗas siltumā kādreiz arī mēs sildījāmies.

Tā piepildījās dziesminieka Andreja Pumpura pareģojums par Lāčplēša uzvaru ciņā ar melno bruņinieku. Un 1919. gada 1. decembrī Latvijas armija ziņoja savai valdībai, ka visa Kurzeme ir iztīrīta no ienaidnieka. Ciņās ar bermontiešiem pie Rīgas savas jaunās, kā arī daudz rūdītās dzīvības bija atdevuši tēvu zemei 57 virsnieki un 686 kareivji. Vēl brīvās Latvijas laikā Sudrabkalniņā uzcēla pieminekli, kuŗā tika ierakstīti tur kritušo vārdi ar dienesta pakāpēm. Tā atklāšanā piedalījās mūsu brīvās Latvijas valdības pārstāvji ar prezidentu Kārli Ulmani, neprasot ne vāciešiem, ne austrumu kungiem, nedz arī rietumniekiem, ko viņi par mums domās. Tā bija latviešu ciņa par savas tautas brīvu un neatkarīgu Latviju, un, pretēji šodienas mūsu valsts vadītāju nostājai, pārlieku lielai izpatikšanai citu vēlmēm un muguras locīšanai, toreiz klanišanās bija sveša un nepazīstama. Par daudz, par daudz mūsu tauta bija cietusi, šķelta, nežēlīgi pērtā, netaisnību un sāpes pārdzīvojuši, asinis lējusi un asarās mazgājusies un tā

nevēlējās vēlreiz krist ceļos un liekt muguras svešiem kungiem, svešām varām. Dziļi latvju tautas sirdis glabājas Kronvaldu Ata vārdi: "Ko domāja sveši ļaudis, to tu līdzī nedomā. Tev jādomā tauta zied, Kad tā tēvu dziesmu dzied!". Rīgas atbrīvošanas cīņu laikā Rīgas aizstāvji vadījās no citas devises: "Labāk mani kaņā kāva, Ne celiņa maliņā, Lielu kungu kaņā kāva, Suni ceļa maliņā."

Tā arī šodien, 11. novembrī, plkst 14:00, Sudrabkalniņā notika piemiņas brīdis ar dievkalpojumu, atceroties un godinot tos, kuŗi pirms 80 gadiem, līdzīgi latviešu leģionāriem, šķīroties no tēva mājām un iemiļotās meitenes, atvadījās ar vārdiem: "Jel neraudi, ja nepārņāku; tur kaņa laukā paliek daudz." Vēlinie rudens ziedi arī šodien klāj Brāļu kapus Rīgā, Lestenē, pie Sudrabkalniņa un daudz, daudz citās vietās mūsu dzimtenē, un līdzī dzeltenām, rudens vēju dzītām lapām, aizlido Lielās Jundas taures skaņas pāri nezināmiem, arī mūsu jauno dienu draugu kapiem. Par to esamību vēl liecina baltā Latvijas bērza satrudējušie krusīti, ar kādiem pirms 54 gadiem bija piesēta mūsu, dažādu kaņapulku izbradātā tēvu zeme. Tā arī šodien, krēslas stundās iedegās svecītes mūsu kaņavīru kapu kalniņos dzimtenē, liecinot, ka ceļi uz viņu atdusas vietām nav aizauguši, bijība un pateicība saviem kritušajiem varoņiem nav mazinājusies. Un, kaut miglā tīta, ir mūsu rītdiena un jo baismīgāki atskan mūsu lielā austrumu kaimiņa draudī un nemītīgie rietumnieku tēvišķīgie padomi - klusēt un piekāpties, brīvības liesmas mūžīgi degs, tās nav izdzēšamas un tās nevar noslāpēt pat visjaunākā vara pasaulē. Brīvības sapnis ir mūžīgs. Ticēsim, ka arī cīņa par brīvu un neatkarīgu Latviju nekad nebeigsies. Lāčplēši izaudzināja nacionālu un patriotīsku jaunu audzī savā vietā, un, kaut arī tērtī zilīpelēkās uniformās, viņi cīnijās un krita par Latviju un savu tautu. Kas palīks šodienas sirmo, II pasaules kaņa cīnītāju vietā, vai tēvu zemē izaugs jauni ozoli un liepas, kas brīesmu brīžos spēš aizsargāt Latviju no austrumu ledainiem vējiem? Vai piepildīsies Kārļa Skalbes dzejas vārdi: "Mūžamī baltas Daugavas krāces Veļ caur klīntīm sendīenu stāstu; Mūžam nerīmsī Daugavas krāces, Mūžam nerīmsī varoņu gars." Edgara Dunsdorfa grāmata "Mūžīgais latviešu kaņavīrs" apraksta, cik daudz dzīvību glabā Latvijas zeme. Par daudz ir atdots, bet par maz saņemts pretīm. Vai drikstam šodien līkt roku uz sirds un teīkt, ka Latvija šodien ir brīva, ka tā ir mūsu, ka pašī lemjam un nosakām savas tautas nākotnī, to veīdojam pēc savas grības un vēlēšanās, jeb vai svešī spēkī un jaunas rokas un tēvišķīgo padomu devējī vēl šodien zīmē Baltijas jūrās smīltīs Latvijas robežas un spriež par mūsu tautas nākotnī pēc savas grības, ne pēc mūsu? Abrenī atdevām, kas būs nākošā? To šodien jautā latvietīs dzimtenē un svešumā. Ne tas, kas braukā dārgajās ārzemju mašīnās, bet tas, kas seko arklam dzīmtās zemes tīrumā, tas, kas ar vīenu aci saredz labāk, kā daži no mums ar divām. Vai Latvijas valdības Ls 2500. - atvēlējumš sava pirmā valsts prezīdenta Jāņa Čakstes 140 gadu atceres sarīkojumam, bet 11 reīzes lielāks (28,000.-) krievu rakstnieka Puškīna jubīlejai (Laīks, Nr. 44, 1999. g. 30. 10.) nerada tautā šaubas, kas Latvijā ir īstais saīmnieks?

"Mēmas ir ļaužu mutes, Klusē dievnamu zvani;

Nekad vēl sveša vara, Tā aizliegusi nav mani.

Sīržu nopūtas dzīrdu, Dīmdīna dvēseļu zvani,

Nekad vēl mana tauta tā mīlējusi nav mani!"

Tā saka Veronīka Strēlerte.

Šodien, Lāčplēšu atceres dīenā un veļu laīka iezīmē, kad cīemos, šķīet, pie mums ir nākuši kritušo veļī, pabūsīm kopā ar tīem, kuŗu vāis nav un īeklausīsīmies LKO kaļalīeŗa Roberta Bebra Lielās Jundas pēdējos pantos:

"Un vēl, un vēl, bet drūmāk, dīmdī krēslā klusais zvans,

Tīe dus jau Brāļu kaņos, un tur, kur arājs dzied,

Sen dus tīe dzīmtās ežās. kur kaņu smīlgas zīed.

Pūš taure Līelo Jundu, un gadu sīmteņī

Nāk pieminēt šo stundu, kur kaņī aizvērtī.

Skrastīņu Indulīs

* Referāts Montrealas latviešu pensionāru saīetā, 1999. g. 11. 11., Montrealā.

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

TĪREĻPURVS

Raud sveču liesmas Tīreļpurvā -

Atcerotīs gadu - 1916!

Zīemassvētku kaņujā Tīreļpurvs

Bīj kā sala asīns jūrā

Latvju strēlnīekīem,

Ko tīe klāja saviem ķermeņīem

Baltais snīegs un zeme melnā

Purpursārtī krāsojās.

Nodevība pāri purvam

Nāves plīvuru pārklāja.

Šodien še nāk sīrmi vīri,

Šurp vezdami mazbērņus.

Ļaužu straume plūst kā upe

Pa tranšeju paugurīem,

Kur nāvē gāja strēlnīekī

Par katru mūsu zemes pēdu.

Ir jāteīc mūsu bērņīem šodien:

Cīk svēta dzīmtā zeme mums!

Es, galvu zemū nolīecot,

Pīe tava piemekļa stāvu, -

Tu salā nosalusī, māt.

Tu Tīreļpurvā dēlu meklēt gājī,

Jo sasīldīt to vēlējīs.

Ar savū sīrdī, plaukstām sīltām...

Tīk zīemeļvējš par Tevī saltāks bīj.

Maīga Apse

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗ ⊗

VALSTS SVĒTKOS FLORIDĀ RUNĀ PAR LATVIJAS JAUNATNĪ

St. Pētersburgas un apkārtnes latviešī valsts dībīnāšanas 81 gada atceres sarīkojumā kuplā skaitā pulcējās savas bīedrības namā, 18. novembrī. Sarīkojuma programmu īevādīja ar svinīgu šīs zemes un Latvijas karogu īenesānu (Alfrēds Nīedols un Imants Frīdmanīs) un māc. Jāņa Dzirņa lūgšanas vārdīem. Bīedrības pīekšnīekīs Ilgvars Norbergs īsā uzrunā sveīca tautīešus un īzteīca cerību, ka Latvijas valsts beīdzot, savas jaunīevēlētās prezīdentes Vairas Viķes-Frīebergas vadītī, pārvarēs vīsas problēmas, ko nebīja īespējuši līdzšīnējo vīru vadītīe politīskīe īestādījumi. Šādāī cerībāī pievīenojās svētku dalībnīekī, dzīedot mūsu valsts hīmnu "Dīevs, svētī Latvīju!"

Par "Jaunatnes vīetu un lomū šodien Latvijas sabīedrībā" runāja Smīltenes pīlsētas ģīmnazījas dīrektors un reīzē arī Smīltenes pīlsētas deputāts, gados vēl pajaunais Aīnārs Mežulīs. Dīrektors dzīmis 1962. g., Smīltenē, kur īeguvis arī pamatīzglītību, studējīs Latvijas Valsts Unīversītatē, Filoloģījas fakultātē, īegūstot filoloģa - latviešu valodas un skolotāja spīcīalitātī. Atgrīezīes dzīmtajā Smīltenē, sācīs turīenes ģīmnazījā skolotāja gaitas un kopš 1989. g. ir šīs skolas dīrektors. Precējīs. Vīņa abī dēlī īet sava tēva pēdās, mācīdamīs Smīltenes vīdusskolā. Ar Latvijas valsts Atestācījas komīsījas lēmumu īeguvis augstāko novērtējumu - skolas dīrektors, eksperts.

Cīemīpš brīvā stāstījumā īzvērtēja Latvijas skolu sīstēmu, pīcvēršotīs gan labajām, gan ēnu pusēm. Jau pašā sākuņā vīpš īzveīdoja labū kontaktū ar klausītāju saīmī, pastāstot dažus zīmīgus notīkumus no savas personīgās dzīves. Tīkai pēc daudzajīm nebrīvības gadiem vīpš esot uzīzīnājīs, ka vīens no vīņa vectēvīem, leģionāru gaitas

staigājot, kritis Volchovas ciņu purvos, bet otrs vectēvs no krievu gūsta dzimtenē atgriezies pēc astoņiem gadiem. Tas bija laiks, kad dzimtenē cilvēki baidījušies kaut ko stāstīt pat saviem tuviniekiem.

Nebrīvības gadi, nanoliedzami, esot atstājuši iespaidu arī uz viņu, tāpat kā uz pārējiem latviešiem. Tikai vēlāk radusies interese par to, kas īsti bijis Kārlis Ulmanis, kādi bijuši mūsu neatkarības laika rakstnieki, jo padomju laikos nekā par to neminēja. Tagad šo rakstnieku darbi ir visās skolu programmās, bērni analizē viņu darbus. Daudz ir palīdzējuši grāmatu sūtījumi no ārzemēm un varot liecināt, ka šis grāmatas vajadzīgas vēl šodien. Neskatoties uz to, ka Latvijā tagad iespējams daudz skaistu grāmatu, skolās trūkst, jo budžets priekš tām esot mazs.

Mēs šodien Latvijā arvien vairāk liekam bērniem skolā strādāt ar grāmatām, jo mājās vienmēr kādu iemeslu dēļ mācīšanos atliek. Pēc kāda rakstnieka darba izlasīšanas liekam uzrakstīt, ko skolnieki par to domā. Tas mums parāda, ko bērni domā, veicina viņu brīvas spriešanas spējas. Daudz kas ir mainījies no agrākā laika, kad par kādu skolas priekšmetu izsakoties bija grēks teikt - "es domāju". Tam tūdaļ sekoja kritika - "par daudz savu domu". Bija burtiski jāseko tam, ko augstākā. "gudrākā" vadība tika mācījusi. Šodien nevienu par viņa paša domām vairs neso da, tieši pretēji, tās veicina. Skolās šodien pastāv pašu skolnieku padomes, kur viņi pārrunā un veido savus uzskatus. Sprotams, viņi nāk un pārspriež savus ierosinājumus ar skolotājiem. Ir svarīgi, lai skolnieks šodien būtu savas skolas vides veidotājs. Nenoliedzami, ir jābūt zināmai cieņai, jāpastāv zināmām ētikas normām. Mūsu paaudzē par to nemācīja, un tagad mēs mācāmies kopā ar saviem skolēniem. Mums nav iemācīta arī kontaktēšanās ar cilvēkiem.

Šodien skolnieks var izvēlēties, kādus priekšmetus mācīties. Ģimnazijā bija noteikti tikai 5 noteikti priekšmeti. Kopš pāris gadiem šādu sistēmu tomēr nolēma mainīt, nosakot, lai mācītos vairākus obligātus priekšmetus pastiprinātā veidā, kas atvieglinātu tālākas gaitas augstskolā. Pamatskolā, līdz, apm., 16 gadu vecumam, 9. klasei, visi 12-13 priekšmeti ir visiem kopēji. Pirmo svešvalodu sāk mācīt no 3. klases. Tā visiem tagad ir angļu. Otra svešvaloda atstāta brīvai izvēlei - vācu, franču, krievu, kuņu samērā daudzi tomēr izvēlas, jo zināmas saites ar Krieviju, nenoliedzami, vēl pastāv.

Daudzās pārmaiņas skolas darbībā un noteikumos nenoliedzami traucē mācību gaitu. Nelaieme tā, ka Latvijā bieži mainās valdības un līdz ar katru jaunu valdību nāk jauns izglītības ministrs. Ļoti vēlētos, lai pašreizējā izglītības ministre savā darbā noturētos, jo viņa to sāka ļoti enerģiski un agrāk skolās bija strādājusi (Diemžēl, starplaikā tomēr jau nomainīta. -red.). Mums ir bijuši gadījumi, ka citām partijām nākot pie varas, izglītības ministra amatu piešķir kādam, kam no izglītības jautājumiem nav nekāda jēga. Problēmas tagad mēģina risināt pašiem skolotājiem ieteicot padomniekus no rajoniem, kas tiešām zina un varēs pateikt, kas patlaban notiek skolās un kas vajadzīgs. Šodien ir 2 ministrijas, kuņās ir vislielākais darbinieku skaits un kur visvairāk būtu vajadzīgas reformas - izglītības un lauksaimniecības. Lielas problēmas ir lauku skolām. Grūti uzmināt, kas notiks sākot ar 2000. gadu, kad pēc pašreizējiem likumiem skolās varēs strādāt tikai skolotāji ar augstāko pedagogisko izglītību. Neatrisināts vēl jautājums par skolotāju algām, kas izraisījis streikus. Problēmas lielā mērā radija politiķu solījumi, ka skolotājiem pieliks algas. Tie nav pildīti nespējas vai negribēšanas dēļ. Es tomēr personīgi ticu Latvijas valdībai, jo citādi jau nav jēgas, ir jābūt optimistam. Problēmas ir ar skolu financēšanu. Pamatizglītībai noteikti vajadzētu būt brīvai.

Latvijā tagad daudz runā par augstākās izglītības kreditēšanu.

Problēma ir ar valsts valodas likumu. Nedrīkstam šeit nekādā gadījumā vairāk padoties. Esam pieņēmuši, ka ikvienam Latvijā dzīvojošam cilvēkam ir jāliek eksāmeni valsts valodā. No tā nedrīkstam atkāpties. Runas, ka apspiež krievvalodīgo intereses ir skaidras muļķības. Latvijā visiem ārzemniekiem pastāv skolas, kuņās var mācīt viņu mātes valodā.

Mūs uztrauc fakts, ka vecāki paliek arvien nespēcīgāki, nevarīgāki. Daudzi no viņiem nāk uz skolu un saka skolotājiem, lai tie nāk viņiem palīgā, jo netiekot ar savu dēlu vai meitu galā. Daudz bērnu, kad 1. septembrī sākās skolas, uz mācībām neatnāca bez kāda sevišķa iemesla. Tie vairumā bija bērni, kuņu vecākiem bija absolūti vienalga, kur bērns atrodas. Tagad gan katrā pagastā un arī pilsetās ir nodibinātas bāriņu tiesas, kas darbojas ar šiem jautājumiem. Pie daudzām skolām pastāv internāti, kur bērns vienmēr ir paēdis un par viņu rūpējas. Ir jau arī daudzas labās puses, kas vairāk piemināmas un izceļamas. Pie skolām darbojas padomes, kuņās vecāki, skolnieki un skolotāji dod padomus skolas direktoram. Skolās ir daudz pašdarbības pasākumu, kā deju grupas, koņi un praktisku nodarbību pulciņi. Piemēra dēļ, varu minēt, ka Smiltenes skolā ar 1100 bērniem darbojas 5 koņi. Vienā no šiem koņiem dzied gan skolnieki, gan arī skolu beigušie un skolotāji, kā arī šis skolas direktors.

Noslēgumā jāmin, ka esmu optimists, ka lietas ies uz augšu. Daudz kas jau ir labāks, kā bija deviņdesmito gadu sākumā. Mums, uz vietas dzīvojot, tomēr liekas, ka grībam, lai tas viss notiktu ātrāk. Taču viss, kas 50 gados plīcināts, nav atgūstams desmit gados. Mums daudz kas vēl jāmacās un galvenais jācer, lai jaunā paaudze to saprastu un novērtētu - savu vēlējumu izteica St. Pētersburgas latviešiem tālu braukušais Smiltenes skolas direktors Ainārs Mežulis.

Valsts svētku sarīkojuma otro daļu aizpildīja mūzikāli priekšnesumi un patriotisku dzeju lasījumi. Rīta Blūmentāle savam priekšneumam bija izvēlējusies Elinas Zālītes, Jāņa Vanaga, Māras Kalējas, Laimona Vāczemnieka un Leonīda Breikša dzejas. Katra no tām lasītājas iejūtīgā sniegumā veicināja svinīgo svētku noskaņu un ļāva klausītājiem aizklist dzimtajā pusē un reizē ar Jāņa Vanaga dzejas vārdiem atplaukt cerībā - "Mana zeme, kad atkal ziedos būsi tu!"

St. Pētersburgas latviešu biedrības koris diriģenta Vladimira Hohlova vadībā un Māras Ritumas klavieru pavadījumā dziedāja 8 svētkiem piemērotas dziesmas. Kā vienmēr, tautieši savu kori atalgoja ar sirsnīgiem aplausiem. Jauks piensums mūzikālajā daļā bija koklētāja Ilmāra Vilmaņa sniegums.

Vakara norisi veikli izvadīja Jānis Vanags, noslēgumā viesus aicinot pie dāmu komitejas priekšnieces Mirdzas Šmites-Kriļovas sarūpētā dzimšanas dienas kļiņģeņa un vina glāzes. □

Jānis Poņemeckis

SASĶELTIEM DV NAV NĀKOTNES

1999. gada 22. jūnijā Daugavas Vanagu Austrālijas valdes priekšsēdis J. Mellēns DV CV pārstāvniecībā Rīgā sa-sauca sanāksmi, kuņā piedalījās 8 NDV CV prezidija locekļi, kā arī LDV CV priekšsēdis O. Kalniņš, viņa vietnieks A. Upens un LDV vanadžu priekšniece V. Tēce. Sanāksmes gaitu protokolēja pārstāvniecības vadītājs V. Kursietis. Darba kārtībā bija trīs jautājumi: 1. DV organizāciju Latvijā apvienošanās, 2. Apvienošanās kavēkļu novēršana, 3. Kopīga lēmuma pieņemšana.

J. Mellēns uzaicināja abas DV organizācijas Latvijā veikt biedru aptauju, lai noskaidrotu viņu nostāju apvienošanās jautājumā. NDV 1. vicepriekšsēdis A. Kalvāns tūlīt informēja klātesošos, ka NDV šādu aptauju jau ir veikusi. Apvienošanās atbalsta visas NDV nodaļas. Tas ir paziņots gan DV priekšniekam V. Plūdonam, gan LDV CV.

O. Kalniņš informēja, ka LDV rindās šāda aptauja nav veikta, bet, ka ir pārliecināts, ka **biedri atbalsta apvienošanās** (izcēlums mans - V.L.). A. Upens apņēmās vienu - divu mēnešu laikā veikt aptauju LDV biedru starpā un līdz 1. septembrim paziņot rezultātus.

Apspriežot jautājumu par apvienošanās kavēkļu novēršanu, NDV pārstāvji paziņoja, ka mūsu organizācijai nav nekādu iebildumu vai traucējumu, kas kavētu apvienošanās. Taču O. Kalniņš informēja, ka viņi, klātesošie LDV vadītāji, nav pilnvaroti pieņemt konkrētu lēmumu. Viņš pauda neapmierinātību, ka LDV nav atbalstījusi sadarbības komitejas sanākšanu.

Sanāksmes dalībnieki nolēma, ka NDV un LDV pārstāvji septembrī atkal satiksies DV CV pārstāvniecībā Rīgā, lai runātu par tālāko rīcību, ņemot vērā aptaujas rezultātus. Sanāksmes dalībnieki nolēma **turpināt apvienošanās darbību** (izcēlums mans - V.L.).

Es šai sanāksmē nepiedalījos, bet kad saņēmu informāciju par tās norisi un lēmumiem, no sirds priecājos. Biju pārliecināts, ka, pateicoties J. Mellēna aktīvai rīcībai, nu apvienošanās nenovēršami notiks.

Taču 30. augustā J. Mellēns no Austrālijas izsūtīja mums oficiālu vēstuli, darot zināmu, ka viņš saņēmis LDV CV priekšsēža O. Kalniņa parakstītu paziņojumu, kurā teikts, ka LDV vadība uzskata, ka vienīgais ceļš uz apvienošanās ir caur sadarbību un **noraida pašreizējā laikā jebkādu apvienošanās** (izcēlums mans - V. L.). Kļuva skaidrs, ka LDV vadītāji nekādā gadījumā nevēlas Daugavas vanagu apvienošanās Latvijā un meklē visādus iegāntus, lai tas nevarētu notikt. LDV paziņojums piesātināts ar dezinformāciju, meliem un apvainojumiem, kaut nesaucot mani kā NDV vadītāju vārdā.

Runājot par apvienošanās, LDV vadība, tāpat kā līdz šim, atsaucās uz DV CV prezidija aicinājumu "Vienotība caur sadarbību, apvienošanās ar sasniegtu vienotību".

Es jau to atklāti esmu uzsvēris savā plašajā rakstā "Lauku Avīzē" š. g. 15. aprīlī "Kādēļ 'Daugavas Vanagi' Latvijā nevar sasaukties?", ka vārds "sadarbība" ir kā medus maize tiem, kuri grib sadarboties gadiem ilgi, bet apvienoties - nekad. Vairāki LDV ierindas biedri man apgalvojuši, ka jebkādu apvienošanās visiem spēkiem kavēs tie LDV vadības pārstāvji, kas savus pienākumus veic nevis sabiedriskā kārtā, bet par atalgojumu. Un tieši viņi tagad apgalvo, ka Nacionālie Daugavas Vanagi ir tie, kas negrib sadarboties. NDV vadība neesot atbalstījusi 1998. gada vasarā sarunās panākto vienošanos par abu organizāciju sadarbības komitejas izveidošanu. LDV vadība uzskatot, ka šādas pastāvīgas sadarbības komitejas izveidošana un darbība esot priekšnoteikums vienotības sasniegšanas jautājumā.

Paziņojumā nav ne vārda par aptaujas sarīkošanu LDV nodaļās, kam vajadzēja notikt līdz 1. septembrim.

Mēs, Nacionālie Daugavas Vanagi, neesam pret sadarbību. Šāda sadarbība bez jebkādam birokratisma izpausmēm, bez kautkādam komitejām abu organizāciju starpā veiksmīgi notiek jau gadiem ilgi. Pēc mana ierosinājuma NDV CV prezidijs pieņēma lēmumu, ka jebkurš no mūsu prezidija 11 locekļiem bez īpašas atļaujas vai pilnvarojuma ir tiesīgs vest sarunas vai organizēt abu DV organizāciju kopējus pasākumus un reāli organizēt šo sadarbību. Pērn trijās apspriedēs par sadarbību un eventuālo apvienošanās, kurās piedalījās arī DV vadītāji, novēroju,

cik izdevīga un vajadzīga iecerētā birokratiskā forma ir LDV vadībai. Vienā apspriedē pieņemtos lēmumus nākamajā sanāksmē viņi varēja noraidīt, aizbildinoties, ka viņiem neesot vajadzīgo pilnvaru no LDV valdes, konferences utt. Arī pieminētajā 22. jūnija sanāksmē, kā liecina tās protokols, LDV vadītāji izmantoja šo demagoģisko un birokratisko paņēmieni. O. Kalniņš informēja, ka "**klātesošie LDV pārstāvji nav pilnvaroti pieņemt konkrētu lēmumu**" (izcēlums mans - V. L.). Rodas jautājums, kurš tad LDV var pieņemt konkrētus lēmumus, ja to, pat kopīgi apspriežoties, nevar darīt LDV priekšsēdis, viņa vietnieks un vanadžu priekšniece? Vai tad šiem trim LDV organizācijas dzīves noteicējiem lēmumu pieņemšanai arī vajag izveidot speciālu apakškomiteju?

Latvijas un Nacionālo Daugavas Vanagu sadarbība notika gan tad, kad es vēl nebiju NDV priekšsēdis, gan arī tagad. Piemēru ir daudz. Minēšu tikai dažus. 1996. gadā abu organizāciju vanadzēs noorganizēja rakstu darbu konkursu skolēniem savas dzimtas vēstures aprakstišanā. Tajā piedalījās pāri par 500 skolēnu. Kopīgi rīkojām mākslas un tautas dāļamata meistarību darbu izstādes. LDV kori dzied arī NDV pārstāves. Mores kauju atceres pasākumos abu organizāciju biedri stāv plecu pie pleca. Aizvadītajos gados LDV koris dziedāja mūsu organizētajos plašajos Leģiona dienas pasākumos Rīgas Latviešu biedrībā. Šogad šai sarīkojumā ieradās arī LDV vadība. 16. martā mēs, visi Daugavas vanagi, kopā soļojām no Doma baznīcas uz Brīvības pieminekli. Augustā LDV sporta darbu organizators E. Lauris kopā ar NDV Smiltenes nodaļas priekšsēdi J. Akmentiņu Smiltēnē noorganizēja lieliskus vanadzēnu un jaunatnes sporta svētkus. Pēc tam Talsos NDV 3. sporta spēlēs draudzīgi tika uzņemta un labi ciniņās LDV Rīgas nodaļas sportistu komanda. Un visi šie pasākumi notika, patcicoties rīkotāju centībai un labajai gribai, nevis pēc kaut kādas sadarbības komitejas priekšrakstiem vai pavēlēm.

LDV paziņojumā teikts, ka "NDV vadībai pilnīgi jāatsakās no savas augstprātīgās attieksmes pret LDV, tēlojot NDV kā vienlīdzīgāku starp vienlīdzīgajiem." Šāda attieksme NDV pret LDV nav bijusi. Paziņojuma rakstītājs to nav varējis apstiprināt pat ar vienīgu faktu. NDV vanadžu otrajā salidojumā Tukumā šovasar, kur klāt bija un darba prezidijā sēdēja LDV vanadžu priekšniece V. Tēce, globālā vanadžu priekšsēde I. Nirādija no Austrālijas un vanadžu vadītājas no Anglijas un Vācijas, es debatēs pateicu, ka pēc maniem ieskatiem divu vienādu organizāciju - LDV un NDV - atsevišķa pastāvēšana Latvijā ir pilnīgi absurds un neejdzība. Vai šādā nostādnē saskatāma augstprātība un NDV pacelšana pāri LDV?

LDV paziņojuma tālākajā daļā lasām, ka "tai (NDV - V. L.) jāpārtrauc līdz pēdējam laikam pret LDV piekoptā naida sēšana NDV ierindas biedru vidū."

Pēc ievēlēšanas amatā es esmu piedalījies 10 mūsu organizācijas nodaļu biedru kopsapulcēs. Cetur bijuši pārējie mūsu prezidija locekļi. Ne es, nedz arī kāds no viņiem nekur un ne reizi nav mēģinājis sēt naidu pret LDV. Tieši otrādi. Mēs esam skaidrojuši un uzsvēruši, ka abām organizācijām ir jāatrod kopējs ceļš, ka DV nākotne un sekmīga darbība Latvijā iespējama vienīgi pastāvot vienotai DV organizācijai.

Ja LDV vadītāji par naida kurināšanu uzskata "DV Vēstnesi" publicētās Rietumu un mūsu zemes Daugavas vanagu vēstules par bēdīgi slaveno gulbenieti A. Spulī, tad arī tagad varu apstiprināt, ka šo cilvēku uzskatu par ļoti negodīgu. Aizejot no NDV uz LDV, viņš izņēma no bankas mūsu nodaļas līdzekļus - 1094 latus un par šīs naudas izlietojumu līdz šim nav sniedzis atskaiti ne nodaļas pilnībai, ne NDV CV. Organizējot gulbeniešu aptauju par

pāreju no NDV uz LDV, A. Spulis piesūtīja NDV CV aptaujas lapu ar viltotu Gulbenes zemessardzes bataljona komandiera majora V. Gabduļina parakstu. Austrālijas pilsētas Džilongas DV nodaļas sekretārs Imants Vasils savu laik iestājās savā dzimtajā rajona - Gulbenes NDV nodaļā. Šovasar, ciemojoties Latvijā, viņš negaidot konstatēja, ka A. Spulis viņu pret paša gribu padarījis par LDV biedru. Vai šādu LDV nodaļas vadītāju varētu vērtēt citādi, kā par negodīgu cilvēku un vai viņu nevajaga sodīt?

Sava paziņojuma nobeigumā LDV vadība raksta: "NDV vadības vidū ir savā laikā LDV organizāciju atstājušas, arī no LDV izslēgtas, pat ar kriminālu pagātni personas. Viņas nekad nav centušās LDV rindas vienot. Savu personīgo ambīciju vārdā viņas šķēla un turpina šķelt LDV vēl arī šodien, savus istos nolūkus piesedzot ar saukli par apvienošanu. Sadarbību ar šai kategorijai piederošajiem NDV pilnvaru nesējiem LDV neuzskata par reālu, bet reāla, vajadzīga un turpināma ir LDV sadarbība ar NDV nodaļām un to biedriem." Arī šis apvainojums palicis bez pierādījumiem. Bet aprīņojams ir LDV CV priekšsēža O. Kalniņa cinisms, parakstot šādu paziņojumu. Tas piesūtīts Rietumu DV, vairākām NDV nodaļām, kā arī 11. septembrī publicēts Kanadas latviešu avīzē "Latvija Amerikā". Te vietā atgādināt, ka O. Kalniņš pirms pāris gadiem, savtīgu interešu mudināts, pārgāja no NDV uz LDV. Der ieskatīties arī LPSR Austākās Tiesas Kriminālietu tiesas kolēģijas spriedumā. Tajā lasāms, ka atklātās tiesas sēdēs no 1962. gada 25. jūnija līdz 31. jūlijam izskatīta Oskara Kalniņa un 8 viņa līdzgaitnieku kriminālieta par dokumentu viltošanu un naudas piesavināšanos lielos apmēros, strādājot Limbažu rajona patērētāju biedrību savienības sagādes kantorī par noliktavas pārzini. O. Kalniņš sodīts divreiz. Pirmo reizi 1962. g. 28. aprīlī Rīgas pils. Proletarietu rajona Tautas tiesa viņu notiesāja ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem pastiprināta režīma labošanas darbu kolonijā. Šī soda izciešanas laikā pret viņu ierosināta otra kriminālieta. Tajā Austākā tiesa O. Kalniņu sodīja ar brīvības atņemšanu uz 15 gadiem stingra režīma labošanas darbu kolonijā un mantas konfiskāciju. Augstākās tiesas tiesneša A. Cīruļa parakstītais tiesvedības dokuments parāda Oskaru Kalniņu nepievilcīgā gaismā. 57 lapu pušu gaŗajā spriedumā, cita starpā, varam lasīt, ka 8 līdzgaitnieki tiesā liecinājuši, ka atsevišķos gadījumos O. Kalniņš paturējis sev 90% no nelikumīgi iegūtas naudas un tikai 10% atdevis pārējiem nozieguma līdzdalībniekiem. Ņemot vērā šos faktus, diez vai LDV biedriem ir pamats lepoties ar savu vadoni.

Pilnīgi bez pamata LDV paziņojumā pārmetas NDV vadītājiem kaut kādas ambīcijas. Jau minētajā rakstā "Lauku Avīzē" es rakstīju: "Un lai man nepārmestu godkāri, es atļaujos publiski paziņot, ka mana istā vieta kā brīvžurnālistam un grāmatu autoram ir pie rakstāmgalda un es tur labprāt atgrieztos, ja Latvijā būtu viena "Daugavas Vanagu" organizācija. LDV vadoņiem šis raksts nav noslēpums. Arī NDV pirmais vicepriekšsēdis A. Kalvāns man un personiski LDV vadītājam un vairākiem LDV biedriem paziņojis, ka vēlas pievērsties vienīgi žurnalistikai un apvienošanās gadījumā neuzņemsies vadošus amatus.

Un visbeidzot pieskaršos Elitas Rozes rakstam "Daugavas vanagu rudens raža", kas nesen bija publicēts laikrakstā "Brīvā Latvija". Korospondente stāsta, ka LDV Rīgas nodaļa uzaicinājusi uz gadskārtējo rudens balli viesus - NDV Lubānas nodaļas vanagus un vanadzies. Raksta nobeigumā citēti nodaļas valdes locekļa Arnolda Berkolda it kā teiktie vārdi: "Mēs kādreiz cinījamies kopā par vienu mērķi, un tagad daži negodīgi cilvēki "augšās" nedrīkst mūs dalīt un šķelt. Tomēr ar lozungu "Caur sadarbību uz apvienošanu" vien ir par maz - mums ir jāapvienojas, tāpēc mū-

su nodaļa ir pieņēmusi lēmumu par apvienošanu. Būsim vienoti - Daugavas vanagi!"

Telefonsarunā ar A. Berkoldu šis sanāksmes sakarā noskaidrojās, ka viņš šai ballē nekādu runu nav teicis un neko nav teicis par negodīgām "augšām" un šķelšanu. Kādu brīdi viņam blakus piesēdusi LDV vanadžu priekšniece V. Tēce. Sarunā viņš uzsvēris vienīgi apvienošanās nepieciešamību. Un tā nu kārtējā provokācija atkal ir izgāzusies, jo NDV Lubānas nodaļas valdes loceklis A. Berkolds Rīgā nepārprotami ir paudis visas NDV saimes, organizācijas vadības un arī Lubānas nodaļas viedokli, ka Latvijā jābūt vienotai Daugavas vanagu organizācijai.

Novembra sākumā es izteicu priekšlikumu LDV priekšsēdim O. Kalniņam kopīgi ar mani 11. novembrī parakstīt aicinājumu abu organizāciju Daugavas vanagiem tikties ārkārtas konferencē, lai lemtu par apvienošanu.

Diemžēl, priekšlikums neguva atsaucību. Un tomēr arī šai rakstā es vēlreiz vēstu Daugavas vanagiem Latvijā un pasaulē, ka NDV ir gatava kaut vai rīt, parit, nākamajā nedēļā vai mēnesī piedalīties apvienošanās konferencē bez jebkādiem priekšnosacījumiem. Lai abu DV organizāciju delegāti izstrādā jaunajai, apvienotajai DV saimei statūtus, nosaka mērķus un uzdevumus un ievēl jaunas amatpersonas. Cita ceļa mums nav, jo sašķeltiem Daugavas vanagiem Latvijā nav nākotnes. □

Visvaldis Lācis,
NDV priekšsēdis

LATVIJAS AIZSARGU ORGANIZĀCIJAI 80 GADU

1999. gada pavasarī 80 gadu jubileju atzīmēja nacionālā, Latvijas militārā un sabiedriskā dzīvē labi redzamā, Latvijas Iekšlietu ministrijai padotā un iekšējai aizsardzībai radītā Aizsargu organizācija. Tās ierindā pirms II pasaules kara 1939. gadā bija ap 40,000 aizsargu un 15,000 aizsardžu. Tā sāka veidoties jau 1919. gadā, laikā, kad jaundibinātā Latvijas valsts vēl sīkstī cinijās ar iebrucējiem - bolševikiem un bermontiešiem, un tās uzdevums bija pasargāt tautu no klejotājām, dažāda rakstura un Latvijai naidīgām bandām. Lai šo uzdevumu veiktu un valsti ieturētu mieru un kārtību, pagastos sāka organizēties aizsargu nodaļas, kuŗās iestājās brīvprātīgi un nealgoti Latvijas un tautas interešu sargātāji, sākuma gados tikai virieši no 18 līdz 60 gadiem, bet vēlāk tur tika uzņemtas arī sievietes. Aizsargos iestājās dažādu profesiju un šķiru pārstāvji, kā zemkopji, amatnieki, rentnieki, namsaimnieki, tā arī Latvijas armijas bijušie kaŗavīri, lai palīdzētu dažādu uzskatu un domu jaundibinātās Latvijas valsts pilsoņiem ieturēt valsts interesēm atbilstošas attiecības. Sevišķi sākuma gados tas nebija viegls darbs, jo ar samērā mazo biedru skaitu un ieroču trūkumu, bija jāizdara daudz; dažādas pārbaudes, it sevišķi naktis uz ceļiem, jāsniedz palīdzīga roka kārtībniekiem, lai atbrīvotos no bandītiem, jāapsargā valsts īpašumi, dzelzceļi un tilti un jānostiprina pamati pašai aizsargu organizācijai. Apbruņojums sākuma gados bija ļoti bēdīgs, bet laika gājumā tauta atguva ticību pati saviem spēkiem un drošāks arī jutās arājs savā tīrumā un pilsētņieks savā namā. Kad beidzās atbrīvošanas cīņas, aizsargos iestājās arī laba daļa bijušo kaŗavīru, virsnieku, instruktoru un Lāčplēša kaŗa ordenim piederīgo un latviešu sabiedrībā labi redzamo personu, kas uzskatīja par savu pienākumu sastāvēt Latvijas iekšējās aizsardzības organizācijā. Tai bija ne tikai militāra veida raksturs, kas iezīmējās ar kārtības nodrošināšanu valstī, bet arī sabiedrīks, izteikti nacionāls tautas pašapziņas cēlējs. Tās darbība gadu gājumā jo vairāk izpaudās arī nacionālos pasākumos, dažādos sporta veidos un sacīkstēs, kur aizsargu sporta pulciņos vien bija pāri par 14,000 dalībņieku. Grandioza un labi re-

dzama Latvijas isajā pastāvēšanas laikā, tā pauda pašas Latvijas iekšējo spēku lepnumu, vienotību un patriotismu, ko apliecināja greznie Aizsargu karogu klāsti mūsu valsts svētku atceres sarīkojumos. Ne tikai Latvijas valsts ministru prezidents Kārlis Ulmanis, bet arī tā valdība un Latvijas armijas kaņavīri ar augstāko vadību varēja lepoties ar pašas valsts sasniegumiem. Ne mazāk lepna un pārliecināta par Aizsargu organizācijas lietderību bija arī pati tauta, kas dzīvoja līdz saviem drošības sargiem. Tā viņu ietekmē un iezīmē izauga arī jauna nacionāla paaudze, kas savu patriotismu jo spilgti apliecināja II pasaules karā, līdzīgi latviešu strēlniekiem Tīrelpurvā un Nāves salā.

Krieviem okupējot Latviju, viss krasi mainījās, un pirmie, kas tika apcietināti, tiesāti, spīdzināti un nobendēti bija tieši aizsargi un to piederīgie, un komunistu pirmais uzdevums bija likvidēt aizsargu organizāciju - Latvijas nacionālos spēkus, līdzīgi kā tas bija ar Latvijas armijas kaņavīriem. Kā labu piemēru varu minēt mana kaimiņu pagasta bukaišnieku vienības aizsarga, Latvijas šaušanas sacikšu uzvarētāja Žaņa Butkus pievienošanos Latviešu leģionam, kad okupanti arestēja un izsūtīja uz nāves nometnēm viņa kundzi ar bērniem. Un tādu gadījumu bija simtiem. Kāda neizsakāma sāpe grauž sirdi šodien, redzot, ka liela daļa mūsu valsts amatpersonu un Saeimas deputātu padevīgi bailēs raugas uz austrumiem un gaida žēlīgas atbildes no rietumiem jautājumam, vai drikstam atcerēties Baigo gadu un 14. jūniju? Vai drikstam mērīt ceļus uz mūsu kaņavīru atdusas vietām, tur pulcēties un nolikt ziedus uz tām? Vai kungi Maskavā mūs "saprātīs" un mums "piedos" mūsu, viņu acīs "greizās izdarības"? Rīgas aizsargu pulks vien Baigajā gadā bija zaudējis 350 locekļu un visvairāk pārestības un nāves piedzīvoja tieši aizsargu organizācijas nodaļu vadītāji un daudz aizsargu dzīvību izdzīva Sibīrijas vergu un nāves nometnēs un cietumos, bet daudzi arī palika austrumu un dzimtenes kauju laukos.

Pirmais Aizsargu organizācijas priekšnieks bija Latvijas robežsargu brigādes komandieris ģen. Ludvigs Bolšteins, kurš, protestējot par nepretošanos krievu okupācijai, 1940. gada 21. jūnijā nošāvās, atstājot vēsturisku paziņojuma zīmīti: "*Es nespēju nojaukt to, ko ar savu mūža darbu esmu cēlis.*" Ģen. Bolšteins bija labi izglītots un inteligents, varonīgs kaņavīrs kā Pirmajā pasaules karā, tā arī atbrīvošanas karā un izcēlās sevišķi cīņās pret Bermontu. Viņš bija divu Lāčplēša kara ordeņa un arī Francijas Goda Leģiona kavalieris. Otrais šīs organizācijas priekšnieks bija plkv. Ernests Tone, bet trešais un arī pēdējais, tās pirmās pastāvēšanas laikā, bija plkv. Kārlis Prauls. Arī abi pēdējie bija L.K.O.K. un abi aizgāja pa Golgātas ceļu. Vai nebūtu laiks mums jautāt, kāpēc un kādu noziegumu viņi bija nodarījuši, jeb, vai arī šis jautājums nav šodien pasaulē likteņrata griežēju dienas kārtībā?

Nu jau pagājuši vairāk kā 5 Aizsargu organizācijas atdzimšanas gadi, kad tā tika oficiāli reģistrēta Latvijas republikas Tieslietu ministrijā Rīgā ar tās bijušo priekšnieku Jāni Nikolovski, dodot tai juridiskas tiesības darboties statusos paredzēto noteikumu robežās. Pašlaik atjaunotā Aizsargu organizācija cenšas atgūt savus tai piederošos īpašumus. Tā kļuva labi redzama 1998. g. 23. augustā, kad atjaunotās organizācijas 50 pārstāvji, atceroties nodevīgo Vācijas-Padomju Savienības parakstīto līgumu, nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, neprasot Maskavai atļauju, nedz klausoties rietumnieku tēvišķīgos padomos. Šo atceri vadīja Latvijas Aizsargu stāba priekšnieks Visvaldis Feldmanis, Aizsardžu priekšniece Ligita Bulāne, Aizsargu priekšnieks ārzemēs Edmunds Ozols no Torontō, uzrunājot atceres dalībniekus, tērptus savos agrākajos formas tērpos. Der atzīmēt, ka E. Ozols arī piedalījās Latvijas neatkarības atjaunošanā un apbalvots ar 1991. g. Barikāžu

dalībnieka piemiņas zīmi. Bez tās viņš jau agrāk apbalvots ar Igaunijas kara veterāņu Nopelnu krustu un Lietuvas Aizsargu augstāko apbalvojumu - Zvaigznes ordeni.

Vienā no saviem pēdējiem ziņojumiem E. Ozols norāda, ka par aktīvu un izcilu darbu brīvās Latvijas laikā Aizsargu organizācijā Goda aizsardzes tituli ārzemju nodaļā piešķirusi bij. 16., Jelgavas aizsargu pulka aizsardzei Paulīnei Kaļķeniecei Vinipegā un 5. Rīgas pulka aizsardzei Helēnai Jekumai Montrealā. Žēl, ka līdzīgi latviešu leģionāriem un II pasaules kara Latvijas brīvības cīnītājiem, arī aizsargiem vēl šodien jāēd svešu pelavu maize un jāmeklē veldze pie Latvijas, kādreiz tik dzidrā, bet šodien svešu roku saduļķotā avota ūdens. □

Skrastiņu Indulis

=====

LĀČPLĒŠA SIMBOLS

Nav šaubu, ka Ziemsvētku vecītis drīz būs mūsu vidū.. tomēr bērniem, kas mazliet par šo veciša tēlu pārdomā, pa laikam rodas šaubas, vai tāds vecītis vispār ir. Šīs šaubas viņiem zudis, kad tie savā dzīves ceļā mācīsies, ka Ziemsvētku vecītis gan nav cilvēks, bet toties ir simbols visam labajam, ko cilvēks grib darīt, palīdzēt citiem - un šis simbols ir tikpat dzīvs, kā tas cilvēks, kas šo labestību grib attēlot. Šis Ziemsvētku simbols no mums pašiem prasa, lai mēs šo labestības garu koptu, paturētu tīru. Šis labestības simbols ir kā dvēseles acs, kas spēj parādīt mums to, ko mūsu miesīgā acs nav vēl mācījusies saskatīt. Simbols prasa, lai mēs to meklējam tāpat kā avotu, kas mums varētu dot veldzi.

Mūsu dzīvē tas nav vienīgais simbols, jo ir daudz tāda, ko pašiem, mūsu dzīvei mainoties, ir grūti izprast. Tāds simbols ir arī Lāčplēsis. Lāčplēša simbols ir dzīvs, jo tas sniedz arī mums šo savu avotu veldzi, bet viņš to varēs tikai tik ilgi, cik ilgi mēs šos avotus paši gribēsim turēt tīrus.

Lāčplēša simbolu isteni saprast varam tikai pazīstot viņa vēstures stāstu. Šis stāsts saplūst no trim straumēm. Viena straume ir teikas par stipro viru, lielo darbu darītāju. Šo lielo darbu darītāju redzam ne tikai teikās un pasakās, bet arī dainās, jo tieši dainās darbs pats par sevi jau ir tikums. Otrā straume redzama vairāk tieši pasakās, kur stiprais vīrs jau ir varonis, cīnītājs pret ļaunajiem gariem, kas apstājuši ķēniņa zemi un iekārojuši pašu ķēniņa meitu. Trešā straume, kas bieži saistās ar otro, stāsta par jaunāko dēlu, kas nedz darbā, nedz izmaņā, gudrībā, nevar stāties līdzās vecākajiem dēliem, bet kuŗa labā sirds un sadzīve ar dzīvniekiem un dzīves pabērniem viņam dod spēkus cīnīties ar pārspēku.

Priekš divi simtiem gadiem, kad mūsu senči sāka apzināties sevi kā latviešu tautu, kuŗa kādreiz bija bijusi brīva, viņi meklēja pēc cita simbola, ne tikai stiprā vīra, lielo darba darītāja, kas viņiem bija palīdzējis nest smago darba nastu. To viņiem palīdzēja saskatīt Garlibs Merķelis ar Imanta tēlu, ko Pumpurs jau pārvērs dzejā. Imants, tomēr kā Merķelim, tā arī Pumpuram ir apgaismības laikmeta tēls - ... *Un gaismas laika balsis Imantu ārā sauks.* Arī Pumpura Lāčplēsis vēl tikai cīnās ar tumsas tēlu, Melno Bruņinieku, un savas valsts doma Pumpuram vēl visai neskaidra. Ir svarīgi atcerēties, ka Pumpura Lāčplēsis uzsāk savas gaitas kā stiprais vīrs, kas, savu ganāmpulku no lāča glābjot, spēj pārplēst to ... *kā kazlēnu kādu.* Pēc tam tas dodas uz Burtņieku ezerā nogimušo pili mācīties aizmirstās tautas dzīves ziņu, tāpat kā pasaku jaunākais dēls mācās gudrību no dzīvnieku valodas - tikai Lāčplēsis to mācās jau no tautas teiku valodas.

Nākošais Lāčplēša simbola tēls, Raiņa Uguni un Nakti, jau cīnās ne tikai savas zemes, bet arī savas valsts vār-

Kiberkambari ir fragments no pārrunas interneta SVEIKS kopā par sieviešu tiesībām, ģimeni un dzimstību. Izsakās 14 "sveikotāji" no visām pasaules malām. "Dažos vārdos" JG redaktori sakopo zīmīgākos notikumus latviešu kultūras dzīvē.

Jaunās Gaitas atsevišķa numura cena ir US\$ 8,-, kanādiešiem tikpat K\$. Viena gada abonements - US\$ 30,-, kanādiešiem tikpat K\$. Par 2 gadiem - \$ 58,-. Latvijā 1 gada abonements maksā Ls 10,- (tuvākai informācijai zvanīt Ilzei Dzelmei 7-280122). Pasūtīnājumu var kārtot sazinoties ar JG redaktori, saimniecības vadītāju I. Bulmani (23 Markland Dr., Etobicoke, ON M9C 1M8, Canada). Tel. 416-621-0898; telefakss 416-621-9717; e- pasts: <Bulmanis@idirect.com>) vai arī redaktoru Rolfu Ekmani (Dpt. of Languages and Literatures, Arizona State University, Tempe, AZ 85287-0202. Tel. 602-462-3652; 520-204-9247; telefakss 480-965-0135; e-pasts<rolfs.ekmanis@asu.edu>) Jauno Gaitu var arī dabūt pirkt Rīgā, Jāņa Rozes grāmatnīcā.

Atklātā vēstulē galvenais redaktors Rolfs Ekmanis raksta:

"Gandarījumu dara JG ilggadējās līdzstrādnieces un bijušās līdzredaktore Vairas Viķes-Freibergas kļūšana par Latvijas Valsts Prezidenti, vairāk nekā pussimts jaunu abonētāju, kā arī ļoti labvēlīgas atsauksmes ne tikai vēstulēs, bet arī diasporas un Latvijas preses izdevumos. Tādām, kā: "... Jaunā Gaita turpina būt visinteresantākais un visnopietnākais latviešu inteligences žurnāls..." var pievienoties arī pilnībā nepiekrīst. Taču fakts ir tāds, ka JG var pastāvēt tikai tik ilgi, kamēr būs ļaudis, kas vēlēties to abonēt un lasīt. Īpaši svarīgi tas ir mūsdienās - trimdas jeb diasporas rakstniecības straujas lejupejas laikā, kad vairāk nekā jebkad ir vajadzība pēc intelektuālās dzīves stimulēšanas, pēc garīgā možuma saglabāšanas, arī pēc latvietības, kas, galvenokārt, saistīta ar valodu, vēsturiskajām saknēm un kultūru. Mūsu rakstu krājumam tā nostaigātajos 44 gados ir bijusi svarīga un nevīstoša loma. Jāpiebilst, ka arī Latvijas lasītājus māc bažas, "ka JG neizbeidz dzīvi", kā tas, diemžēl, noticis ar veselu rindu nozīmīgu trimdas izdevumu. Tādēļ darīsim visu, lai tā uzturētos spīdīga, vesela un savā garā jauneklīga vēl daudzus gadus, un, līdz ar Jauno Gaitu, arī jūs paši!" □

Juris Žagariņš

LATVIJAS 50 GADU JUBILEJAS PROJEKTS

Latvijas vasts neatkarības pasludināšanas 81. gada diena šogad man atnāca atmiņā kādas citas 18. novembra svētki, kad Montrealas latvieši, tāpat kā visi citi pa pasauli izklīdušie, bet brīvībā dzīvojošie tautieši savas valsts dzimšanas dienu atzīmēja ar dievkalpojumiem un svētkiem aktiem. Sevišķi nozīmīgs bija 1968. gada 18. novembris, jo bija jubilejas gads - bija pagājuši 50 gadi kopš latviešu tauta pasludināja savas valsts nodibināšanu. Toreizējais Latvijas konsuls Montrealā Vilis Tomsons aicināja visu organizāciju un draudžu vadītājus uz sanākumiem, lai pārrunātu un lemtu par veidu, kā Montrealas latvieši atzīmēs šo lielo jubileju. Viņš ieteica bez parastā svētku akta izraudzīt un izvest kādu speciālu projektu. Tautiešu ziedojumi un sarīkojumu atlikumi financētu šādu projektu.

Sanāksmes dalībniekiem bija vairāki ieteikumi. Man atmiņā ir palicis tikai viens, kas likās interesantāks un ar paliekošu vērtību, tādēļ liku priekšā to izraudzīt par Montrealas latviešu devumu Latvijas 50 gadu jubilejai. Priekšlikumam tūlīt radās atbalsts un sanāksmes dalībnieki, ja nemaldos, vienbalsīgi par to vienojās. Kas bija šis projekts? Domāju, ka maz būs tautiešu, kas to atcerēsies, tādēļ ar šo rakstiņu gribu atgādināt un norādīt, ka montrealiešu devums Latvijas jubilejas gadījumā ir nesis augļus.

Projekts bija latviešu tautas dziesmu pētišana un sistematizēšana ar skaitļotāju. Idejas autors: Imants Freibergs. Viņš solīja projektu vadīt, ja par Jubilejas komitejas sagādātiem līdzekļiem varētu algot palīgu tehniskā darba veikšanai.

Projekts tika istenots. Nezinu, cik tālu to varēja veikt ar Jubilejas projekta līdzekļiem, bet domāju, ka tagadējās Latvijas Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas grā-

Uzņēmumā zemāk: Latvijas 50 gadu jubilejas komitejas locekļi Montrealā no kreisās: Alberts Bērziņš, prāv. Arturs Voitkus (+), konsuls Vilis Tomsons (+) Aleksandrs Spurmanis (+), Richards Tūters (+). Otrā rindā: Juris Zilkalns, Kristis Ozols (+), Gundars Valdmanis, Jānis Gributs un Jānis Lukstiņš.

matās par latviešu tautas dziesmām tika izmantoti šī projekta rezultāti, un tādēļ mērs, Montrealas latvieši, varam lepoties, ka esam veicinājuši savas dzimtenes prezidentes darbu par latviešu tautas dziesmām. □

Alberts Bērziņš

JŪS LAIPNI SAGAIDA 3X3 RAUNĀ

Gan vasaras ziedos, gan rudens zeltā, gan ziemas sniega baltumā Rauna priecājas par ciemiņiem. Tā ir ieskauta 7 pakalnos - Marijkalns, Tanīsa kalns, Pilskalns, Ogriņkalns, Baižkalns, Jēkabkalns un Karatavkalns. -Lai Rauna būtu labi redzama jau no putna lidojuma, laikam, stalti vēl turas viena no vecākajām Latvijas baznīcām, kas celta 13. gadu simtenī. Arī pilsdrupas ir 13. g. s. liecinieces, kad šeit greznojās stipra pils, kuŗa Ziemeļu kaŗa laikā tika nopostīta. Šie notikumi apvīti ar daudzām teikām un nostāstiem, kuŗi dzīvi vēl šodien. Tanīskalns ir bijis apdzīvots jau 6. g. s. p. m. ē. Archeoloģiskajos izrakumos atrastas gan egļu pils, gan ozolkoka pils atliekas. Te bijusi Tālavas novada pils, lielākā koka pils Ziemeļeiropā.

Raunas upes pašā krastā apsēdies Milzis un gaida savu laimi, tā vēsta teika, bet istenībā te ir šūnakmens klints ar mūžīgi tekošām avota straumēm. Pašlaik vienīgais šāds dabas retums Latvijā - Raunas Staburags jeb Mazais Staburags. Arī tālāk Raunas upes krastā ir smilšakmens alas, dabas retums. Raunai apkārt likločus met vairākas dziņas, nepiesārņotas upītes. Ejot pa tām, nokļūstam neparastā dabas skaistumā. Upītes var sacensties ar dažu labu kalnu upi.

Raunā dzimuši un sākuši apzināties sevi vairāki icvērojami cilvēki - Pēteris Šmits, Jānis Cimze un Kārlis Krēsliņš. Pēteris Šmits bija folklorists, valodnieks, etnogrāfs, kuŗa mūža devums ir latviešu tautas pasakas un ticējumi 15 sējumos un pētījumi par ķīniešu valodu. Jānis Cimze bija pārdabotājs, skolotāju semināra dibinātājs Vidzemē un komponists. Viņš radījis daudzu tautas dziesmu apdares, daudzbalssīgo dziedājumu. Kārlis Krēsliņš bija ievērojams farmaceits. Raunā par skolotāju savlaik strādājis mūsu pasaku ķēniņš Kārlis Skalbe.

Bagāta ir Raunas pagātne un darbīga šodiena. Šajā lielajā pagastā (ap 3500 iedzīvotāju) darbojas ap 20 veikalus, ir 2 starptautisku pārvadājumu firmas, Raunas ceplis, zāģu ražotne, ekskluzīvu mēmeļu ražotne un 2 maiznīcas.

Kultūras dzīve, gan gluži kā Cimzes tautskolotāju laikmetā, raisās un virzas ap skolu un caur skolu, jo Kultūras nams jau ilgu laiku nedarbojas. Vidusskola ir izvietojusies 3 ēkās. Tajā notiek ne tikai mācības, bet arī koŗu, deju koŗu un sporta nodarbības. Rauna ir viena no retām Latvijas vietām, kur praktiski nav bezdarba un raunēnieši droši lūkojās nākotnē. Šādā darbīgā gaisotnē Raunas ļaudis gatavojas no **16. līdz 23. jūlijam** uzņemt 2000. gada 3x3 nometnes dalībniekus.

Nometnes programma plānota plaša un interesanta. Kā jau daudzus gadus 3x3, daudzas ievirzes ir tradicionālas: ģimeņu seminārs ar Līgu Rupertu un Māru Tupesi, literātūra - Astrida Ivaska un Juris Kronbergs, politika - Jānis Peniķis, folklorā - Janina Kursite, Inese Jansone, Vitauts Jaunarājs, kā arī jau par tradicionālām kļuvušās praktiskās ievirzes: rotkalšana - Daumants Kalniņš un Spuru Lilīta, jauniešiem - Vitauts Straupe, keramika kopā ar Gundegu Peniķi un ceplja saimniekiem Raunas ceplī, tautas dejas visiem vecumiem - Gunārs Strods un Dace Deksnē. Taču būs arī vairāki darbošanās veidi, kuŗi ir savā veidā īpaši: deģa un kustība ar Liliju un Edgaru Lipoŗiem, latviešu valodas stunda tiem, kas nerunā brīvi - Zita Davidone, pārdomas un diskusija par to, kāds ir un kādam jābūt latvietim uz 21. g. s. sliekšņa - Tupešu Jānis, filozo-

fiski pārspriedumi par latvietību - Igors Šuvajevs, ornamentika - Modris Tenisons un Velta Mika, netradicionālu priekšmetu - pudeļu, burku un citu apgleznošana - Ieva Brinkmane u. t. t.

Darbība paredzēta, galvenokārt, Raunas vidusskolā, bet daudzi pasākumi un aktivitātes plānoti ārā - pie pilsdrupām, pie diķa, Tanīskalnā un citur. Nakšposim bērnu dārza ēkā, kur sadzīves apstākļi ir labi, bet būs diezgan liela šaurība, iespējama arī privāta apmešanās.

Dienas kārtībā 3 darba cēlieni: no rīta, pēc pusdienām un pirms vakariņām, kā arī 2 programmas vakarā - pirmā tūdaļ pēc vakariņām, domāta visiem, arī bērniem; otra - vēlāk vakarā, kad mazie bērni nolikti gulēt. Ekskursija paredzēta vairākos maršrutos pa Cēsu rajonu. Tai veltīsim vienas dienas cēlienu starp pusdienām un vakariņām. Lasīsim un īpaši rakstīsim nometnes avīzi, nīksim, deģosim un domāsim.

Būsim kopā šajā vietā, ko daudzi dēvē par Vidzemes sirdi, šajā vietā, kur no nemīnāmiem laikiem sanāk kopā ceļi - manējais, tavējais, un top par Mūsējo; ceļi, kas mūs atved pie savām saknēm, kas mūs atved pašus pie sevis un vienu pie otra, kas mums kopā eģami tagad un vienmēr - Latvijā.

Otra nometne šogad Latvijā notīks no **23. līdz 30. jūlijam**, Aglonā. Informācija sekos.

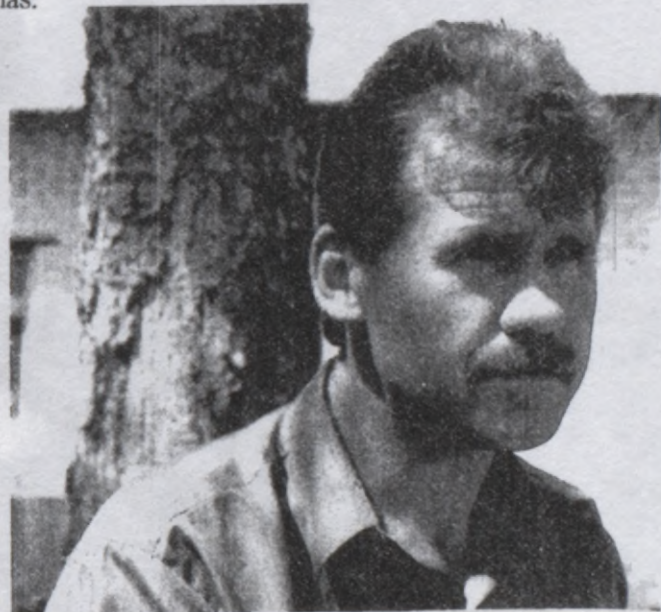
Ārzemju dalībniekus lūdzam pieteikties līdz 1. maijam, rakstot Arnoldam Rupertam, 2141 Brunsink Dr. N. E., Grand Rapids, MI 49503-2126, USA; tel. 616-456-8023, fakss 616-456-5963; e-pasts: liga3x3@iserv.net Austrālijā pieteikumus pieņem Arnīss Sīksna, 4 Marmindie St., Chapel Hill, Q 4069, Australia.

Dalības maksa US\$ 175.- personai, bet ne vairāk kā US\$ 450.- kodolģimenei (divas paaudzes).

3x3 vadība

NACIONĀLO DV APNERI

Pagājušo rudeni Latvijas apciemojumā nonācu arī NDV lauku īpašumā "Apneri", kur neatlaidīgā darbā iekārtota saimniecība un pie kuŗas kā dāvinājums no Edmontonas Latviešu biedrības "Imanta" saņemta zemes pakalne, kas noved līdz mazam ezeriņam, kuŗa krastā iekārtota peldētava. Skaistajā Imantas pakalnē 1999. gada vasarā notikusi trešā vanadzēnu nometne ar 203 dalībniekiem (pirmajā - 74, otrajā - 115). Daudz plašāka nometne jaunatnei iecerēta šo vasaru. Dalībniekiem šajā nometnē ir arī jāstrādā. Šis nopietnais darbs ar jaunatni liecina, ka NDV skatās nākotnē. **Zemāk** šajā slejā Apneru saimnieks Jānis Šulcs; **14. lpp.** dažas ainas no aizvadītās vanadzēnu nometnes (NDV archīva uzņēģmumi); **15. lpp.** - Apneru ainas.

Nometņotāji
gājienā
Imantas kalna
nogāzē

Vanadzēni ar
savu vadītāju

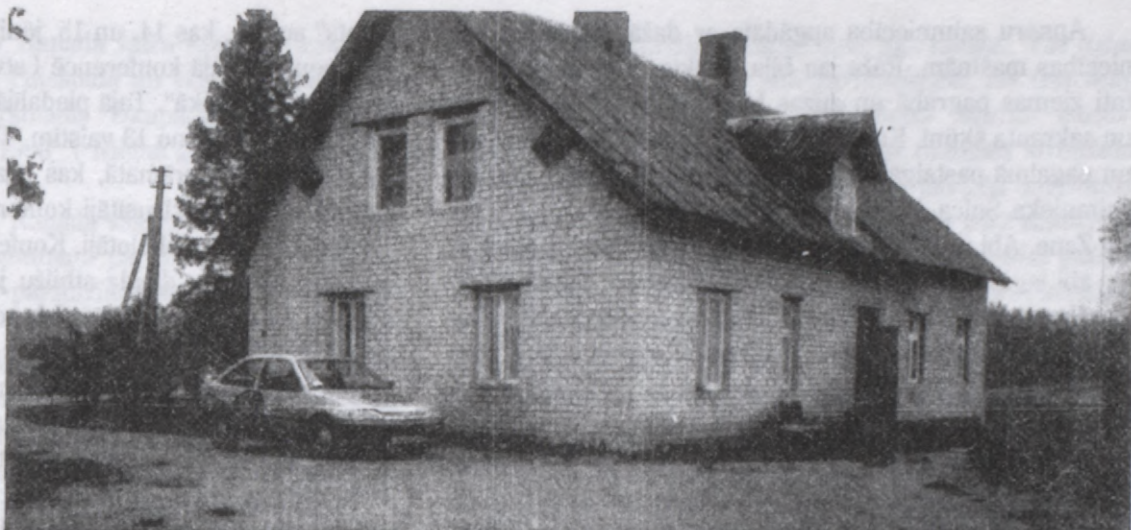
Sirsniņš
rokas
spiedienu

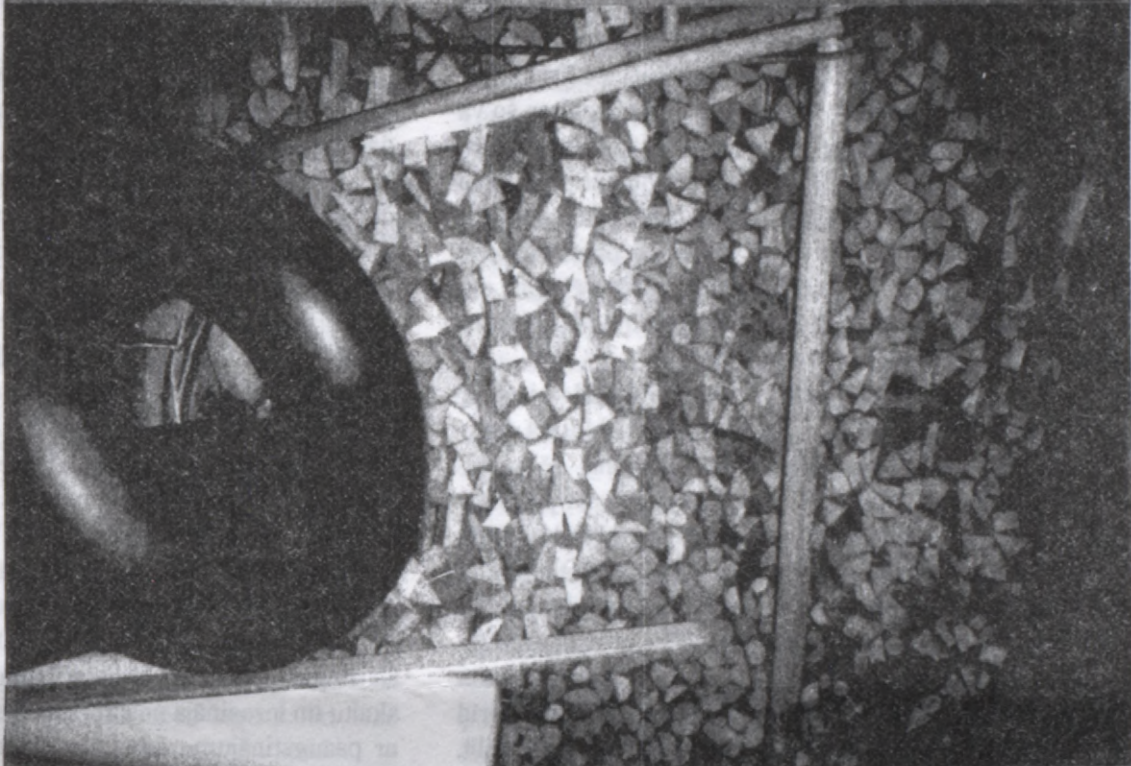
Vanagi
našņojas
svaigā gaisā

Apneru
saimniecības
ēka

Gliti sakrautā
malka
apkures
vajadzībām

Apneru kūts

Sivēnu
saimei kūts
aizgaldā

Apneru saimniecība apgādāta ar dažādām lauksaimniecības mašīnām. Raža jau bija ievākta. Kartupeļi novietoti ziemas pagrabā un auzas klēti. Malka talkā sacirsta un sakrauta šķūni. Kūti vesela cūku saime. Netrūkst vistu un pagalmā pastaigājas gailis. Saimniecības ēkā dzīvoklis saimnieka Šulca ģimenei, kuņģā aug dūšīgi bērni - Māris un Zane. Abi vecāki piedalījušies lauksaimniecībasursos un abi ieguldījuši savus personīgos līdzekļus kopējā NDV pasākumā. Ēkā ir atsevišķas telpas vanadzēm un vanāgiem. Vēl jau viss nav pilnīgi sakārtots, bet viss tas nāks, droši vien, šajā gadā. Jārok jauna aka, jo vecā nedod pietiekami ūdens.

Kā pastāsta NDV prezidija 1. vicepriekšsēdis A. Kalvāns, kas mani uz Apneriem aizvīzina, pasākums veidots uz paju pamata. Kanadā daudz paju pieder Ainaī Selgai, kas kopā ar nelaiķi Zigurdu Akotu daudz palīdzējuši NDV. Mums līdz brauc arī NDV vanadzū priekšniece Daiga Purvēna, kas ir sevišķi darbīga un ir klāt visos lielākos šo vanagu pasākumos. Viņa pastāsta par vanadzū salidojumiem un par savu ceļojumu uz Austrāliju. Ar gandarījumu atceros viņas sirsnību un veiksmi, noorganizējot manis vadīto semināru pirms gada. Tajā toreiz piedalījās pārstāvji no visas Latvijas. Vedam sarunas, ka varētu notikt vēl kāds cits seminārs manā nākamajā ceļojumā uz dzimteni, jo interese esot.

Ceļā turp un atpakaļ izmijam domas dažādos jautājumos. Tā ir sirsnīga saruna. Atgriezušies NDV birojā Aspazijas bulvārī 24, satiekam tur Edīti Ortveinu, Jēkabpils NDV nodaļas priekšnieci, ko iepazīnu jau pirms pāris gadiem. Pārrunas turpinās. Iemantoju mazliet plašāku ieskatu NDV pasaulē. Ir jūtams, ka NDV vēlas panākt abu Latvijas DV organizāciju apvienošanu, bet neveicas. Protams, neizbēgams ir jautājums, vai tas būs iespējams. Atzīstu, ka apvienošanās ir vēlama, bet reizē šis ir delikāta lieta, kuņģā varu dot tikai personīgu viedokli. Un tas šobrīd mudina izvērtēt to, vai šāda apvienošanās vajadzīga tūlīt, ja ceļā vēl tik daudz sprunguļu. Varbūt par šo jautājumu būtu vajadzīgs seminārs, kuņģā piedalās abu DV organizāciju darbinieki. Tajā gūtās atziņas, varētu dot labāku risinājumu. Nav arī šaubu, ka jāveido plašāks nākotnes darbības plāns. To izstrādājot un īstenojot varētu veidoties drošāki pamati apvienošanās paveikšanā un tādējādi būtu nodrošināta pastāvēšana aiz "vecu kanaku" izdzīvošanas laika. Nonākam pie slēdziena, ka DV ir jāpastāv ne tikai šodienas vajadzību dēļ, bet arī nākotnes, jauno paaudzību dēļ. Un tas ir izaicinājums, kas prasis daudz darba, daudz vairāk, kā ir paveikts līdz šim. Un plašajā NDV saimē ir jāizaug jaunai darbinieku saimei, kas pratis nest savu karogu un nebaidīsies no visdažādākiem pienākumiem, kādus prasa šodienas pasaule. Atzīstam, ka tas ir iespējams. Tā ir patīkama atziņa, ar ko nobeigt pagājušā gada ceļojuma piezīmes. □

Mārtiņš Štauers

=====

DV ASV UN DV KANADĀ VALŽU KOPSĒDE

Kopsēde notika 18. un 19. septembrī, Sidrabēnē. To ievadīja Sv. Andreja ev.-lut. draudzes māc. Ilze Kuplēna-Ewart ar svētbrīdi. Pēc Sv. rakstu lasījuma izlūdzot Dieva žēlastību un svētību tam darbam, kas mums uzticēts un ko veicam, lai tas nāktu mums visiem par svētību. Klusuma brīdī atsevišķi pieminēja aizsaulē aizgājušo Latviešu leģiona kapteini un Bruņinieka pakāpes dzelzskrusta kavalieri Žani Butkus (mir. 15. maijā), DV Vācijā valdes priekšsēdi Oļģertu Mazarkevicu (mir. 13. jūn.) un citus aizsaulē pulkiem piepulcējušos mūsu saimes locekļus.

Konferences ievada daļā referātu teica Dr. kand. Mirza Baltais, grāmatas "Latvian Legion - Selected Docu-

ments" autore, kas 14. un 15. jūnijā piedalījās Starptautiskā limenī rīkotajā konferencē Latvijā par temu "Latvija II pasaules kara laikā". Tajā piedalījās augsta līmeņa vēsturnieki, pavisam 36 no 13 valstīm. Temai atbilstošie referāti sakopoti kopējā grāmatā, kas bija pieejama konferences dalībniekiem. Kā klausītāji konferencē bija aicināti Latvijas skolu vēstures skolotāji. Konference jāvērtē kā labi izdevušos. Tā deva daudz atbilžu jautājumiem, uz kuņģiem līdz šim vai nu nav atbildēts jeb nevienam nav bijusi drosme atbildēt.

Vēsturnieks J. Mežaks informēja par grāmatu "Okupācijas varu nodarītie postījumi Latvijā 1940-1990" ("Melnā grāmata"). Manuskripts nodots apgādam "Memento" salikšanai un iespiešanai. Lielāko atbalstu grāmatas izdošanai devusi DV Kanadā saime, LNAK un arī atsevišķas personas. Savu atbalstu pieteikusi PBLA valde.

DV Kanadā valdes priekšsēdis L. Ozols savā uzrunā pieskārās kopsēžu nozīmei, kopējā darba un it sevišķi sadarbības izveidošanā.

Apsveikumus ievadīja DV priekšnieks V. Plūdons un nodeva arī DV ģenerālsekretāra G. Tamsona sveicienus un novēlējumus. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs piezīmēja, ka papildus palīdzības darbam, kas vienmēr esot bijis pirmā vietā, esot pienācis laiks DV organizācijai iesaistīties politiskajā fazē (DV vismaz Kanadā to nevar darīt, jo varētu zaudēt savu nodokļu atlaides statusu. - red.). Mudināja vairāk atbalstīt rakstītā vārda - laikraksta un žurnāla izdošanu. DV ASV priekšnieks A. Spārniņš paziņoja, ka viņa līdzdalība kopsēdēs izbeigsies, jo esot nolēmis amatam vairs nekandidēt. DV ASV vanadzū priekšniece Ilze Pāža novēlēja gudru prātu un dievpalīgu un nodeva bij. DV vanadzū priekšnieces (tagad atkal ievēlētās - red.) Ritas Kauguras sveicienus. DV Kanadā vanadzū vad. G. Reynolde izteica gandarījumu par kuplo dalībnieku skaitu un ierosināja nosūtīt sveicienus G. Zeibotam sakarā ar paaugstinājumu admirāļa dienesta pakāpē. Dalībnieki šādu apsveikumu parakstīja. Vēl sveicināja bij. DV Kanadā vanadzū vad. N. Pulciņa un DV Mēnešraksta atb. red. Inta Purva.

Tad izraudzīja kopsēdes tehniskā darba veicējus; par sekretāriem apstiprināja E. Ādamsoni, ASV, un V. Dāboliņu, Kanada; rezolūciju teksta komisijā - Ilzi Pāžu, Z. Rīderi, ASV, un Elgu Dāboliņu, Elmu Miniati, Kanada. Abas dienas kopsēdi vadīja A. Kalupnieks.

No DV ASV piedalījās: priekšnieks A. Spārniņš, vanadzū priekšniece I. Pāža un DV darbinieki Z. Jirgens, E. Ādamsons, J. Augusts, J. Jansons, Z. Rīders, E. Vitoliņa, V. Zālītis, A. Mundeceims, I. Kalniņš un M. Jansons. No Kanadas: valdes priekšsēdis L. Ozols, vanadzū vad. Reynolde un DV darbinieki - E. Miniāte, E. Dāboliņa, Dz. Gulbe, A. Briede, A. Kalupnieks, B. Logins, V. Dāboliņš, V. Neiburgs, J. Bilinskis, Ž. Bukovskis, K. Gulbis, R. Purvs, H. Jakobsons, K. Rēvalds, E. Pulciņš, N. Pulciņa, U. Maksiņš, J. Lāma un vēl citi. Piedalījās DV priekšnieks V. Plūdons un DV CV padomnieks J. Mežaks.

Divu dienu pārrunās un debatēs pieņēma vairākus lēmumus un rezolūcijas. Lielākās pārrunas izraisīja Latvijas aizsardzības spēku budžets un DV Jaunatnes kopas dibināšana Latvijā. Abu zemju valžu priekšsēži parakstīja Latvijas valdībai adresētu vēstuli ar lūgumu, lai tā rūpējas, ka Valsts aizsardzības budžets būtu vismaz 1% no kopējā valsts budžeta.

Pieņemtās rezolūcijas:

1. DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēde š. g. 19. septembrī, pārrunās par Latvijas drošību un Latvijas iespējamo uzņemšanu NATO, aicina Latvijas valdību palielināt Aizsardzības ministrijas budžetu 2% apmērā no valsts budžeta 2000. gadā, bet būtu ne mazāk kā 1%.

2. DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēde izsaka pateicību Dr. Tadeušam Puisānam un vēsturniekam Jānim Mežakam par darbu grāmatas "Okupācijas varu nodarītie postījumi Latvijā 1940-1990" ("Melnā grāmata") sagatavošanu.

3. DV ASV un DV Kanadā valdes kopsēžu dalībnieki pievienojas DV CV lēmumam par DV Jaunatnes kopas dibināšanu pie DV CV pārstāvniecības Rīgā un ieteic tās darbību atbalstīt.

4. DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēde, š. g. 19. septembrī, nolēma atbalstīt Baltijas institūtu Vašingtonā, izdot grāmatu "Kas ir Daugavas Vanagi?", kuŗu sagatavotu vēsturnieki Latvijā un ASV un kuŗa norādītu uz DV organizācijas izcelšanos, vēsturi, mērķiem un darbību.

5. DV ASV un DV Kanadā valžu kopsēde, 1999. g. 19. septembrī, izsaka pateicību DV CV pārstāvniecības Rīgā bij. vadītājam Fricim Kursietim un darbiniecei Dzintrai Kursietei par pašaizliedzīgo darbu, ko viņi veikuši pārstāvniecības darbības uzsākšanā un ikdienas darbā, izvedot palīdzības darbu Latvijas leģionāru, invalidu, daudz bērnu ģimeņu un trūcīgu tautiešu atbalstam. Pateicība arī Valdim Kursietim, kas uzņēmis darbu turpināt. Vēlam viņam dievpalīgu! □

A. Kalupnieks

* * * * *

✉ ✉ ✉ ✉ ✉ ✉

VĒSTULES

SENO DIENU TRAGĒDIJA

Lasot Arvida Zaķa rakstu 1999. g. sept./okt. MLB Ziņotāja numurā, redzama krievu humānisma izcelšana uz vācu mežonību fona. Mūsu vēsture rāda tomēr pretējo. Kas notiktu vācu uzvaras gadījumā ir tikai minējumi, bet vairāk kā simttūkstoš latviešu meklēja glābiņu no krieviem Vācijā. Arī A. Zaķis izvēlējies pēc kara palikt ārzemēs.

Autors raksta par kādu nedzirdētu gadījumu, kur vācieši apšauj grupu latviešu kaŗavīru. Zinām, ka Vācijai sāka trūkt kaŗavīru. Rīgas pēdējās dienās ķēra jaunus vīriešus uz ielām un veda uz Vāciju. Pat Stuthofas KZ nometnes latviešu desertieŗus nenošāva, bet atkal iesaistīja frontē vai nocietinājumā būvē. Tālāk autors raksta, ka starplaukā ievainotos latviešu apšāva nevis krievi, bet "kājinieki ar aziātu sejām". Vienu no ievainotiem gan izglābuši krievi.

Maz ticams arī stāsts par latviski runājošo lietuviešu pulkvedī, kas nolamājis leģiona vadību un pašpārvaldi. Šis pulkveŗa vārds nav minēts un nav arī skaidrs, vai viņš tiešām bija pulkvedis, jo tānī laikā varēja valkāt tikai vācu vai Sarkanās armijas uniformas. Privatās drēbēs ienākušu kaŗavīru nometnē par tādu runāšanu turētu aizdomās par komunistu aģitatoru vai spiegu un apcietinātu. Rakstā ir citi minējumi, kas radušies A. Zaķa galvā, piem., - kaŗavīru grupu komandēja latviešu serŗants "it kā" viens no Stuthofas KZ sargiem. Visu policijas bataljonu vēstures ir dokumentētas un latviešu vienības nav apsargājušas Stuthofas KZ nometni. Vai arī: "Hitlera plānos "šķiet" nolemta latviešu kaŗavīru krišana varoņu nāvē". Varbūt, bet vai krieviem bija labāks plāns? Varbūt arī vplkv. Silgailim tā likās un tāpēc viņš panāca latviešu kaŗavīru apvienošanu Latviešu leģionā zem latviešu virsnieku vadības.

Raksta noslēgumā autors secina, ka latviešu dzīvā spēka zuduma iemesls ir kalpošana svešnieku kaŗa pulkos. Autoram pa daļai taisnība, bet tā ir tikai maza daļa no latviešu tautas bojā ejas tragēdijas. Par iemeslu latviešu dzīvā spēka zudumam ir dažādu vēsturisku notikumu un apstākļu sareŗģījumi. Lietuviešu skaitu pa daļai saglābis viņu katolicisms. Jukums Vācietis savā grāmatā "Latviešu

strēlnieku vēsturiskā nozīme" 266. lpp. raksta: "Tas lielais iespaids, kādu darīja uz leiti garīdzniecība, tur iznīcināja pat vismazāko politisko savīļņojumu tautas masās". Pretējais noticis Latvijā, kur jau bija radušies strēlnieku pulki. Par Maskavā nodibinātiem 9 latviešu strēlnieku pulkiem Vācietis raksta 259. lpp.: "... galu galā zaudējumi latviešu pulkos bija tik lieli, ka stāvoklis līdzinājās galīgai iznīcināšanai". Liekas, ka šini kaŗā latviešu strēlniekiem negāja labāk. Desmit tūkstoš strēlnieku krita aizstāvat Maskavu un vēl vairāk vēlākās kaujās. Še gan jāpiezīmē, ka "Latviešu 43. gvardes divīzija sastādījās 201. un 308. latviešu strēlnieku divīzijām apvienojoties. Tur bija tikai 40% latviešu, pārējie, vairāk kā 50%, bija krievi, g. k., iesauktie no Gorkijas apgabala. Starp virsniekiem latviešu procents bija 2 reiz augstāks" (I. Brieŗkalns: Latviešu Strēlnieks, 1996. g. decembrī). Latviešu kritušo tādēļ ir procentuāli mazāk kā minētais gvardes kritušo skaits. Latviešu Strēlnieks 1997. g. 8. numurā Igors Brieŗkalns raksta: "21. martā (1945. g.) daudzas strēlnieku rotas bija palikušas 15-20 vīru sastāvā un tās nolēma steīgā papildināt uz aizmugures apakšvienību (jādomā nupat iesaukto) rēķina."

Sākoties I pasaules kaŗam, apm., 200 tūkstoši latviešu evakuējās uz Krieviju un daudzi tur arī palika. Tos gan Staļins likvidēja 1936-38. gados. Igaupi un lietuvieši palika savās zemēs. Lietuvā, katolicisma iespaidā, bija liela dzimstība un zemāks dzīves standarts. Iedzīvotāju pārpalīkums devās uz ārzemēm. Amerikā ir, apm., miljons lietuviešu izcelsmes amerikāņu. Tur ļoti maz latviešu agrāko laiku emigrantu. Latvijā, izņemot Latgali, bija mazas ģimenes un ievēda lietuviešu strādniekus vasaras darbiem.

Latvijā, "Baigā gada" rezultātā, jau 1941. gadā radās latviešu policijas bataljoni. Tie veidojās, galvenokārt, no aizvesto piederīgiem, armijas virsdienesta kaŗavīriem un policistiem, kas bija palikuši bez darba. 1942. g. policijas bataljonus vervēja jau piespiedu kārtā (A. Ezergailis: The Holocaust in Latvia). 1943. gadā, kad vāciešiem jau "ūdens smēlās mutē", tie uzsāka piespiedu mobilizāciju. Plkv. Silgailis, kas piedalījās leģiona formēšanā, apgalvo, ka vācieši leģionu negribēja, bet gan izkaisī latviešu bataljonus starp vāciešiem. Silgailis panācis to, ka latviešus apvieno zem latviešu virsnieku vadības.

Sarunas ar lietuviešu ģen. Plechanaviču un viņu pašpārvaldes direktoru Kubīļonas nesaskaņu dēļ pārtrauca. Plechanaviču tad ieslodzīja Salaspils nometnē. Ilgi gan viņš tur nebija, jo bija reichskomisāra Lozes draugs. "Loze rakstījis uz Berlīni un sūdzējies par nepamatoto Plechanoviča arestu un ievietošanu Salaspils nometnē, jo tas vienmēr bijis uzticīgs vāciešiem un organizējis lietuviešu leģionu. Ja tas nav izdevies, tad viņš tomēr nav vainīgs" (H. Biezais, Latvija kāšķrustu varā, 406. lpp.). Lozes padomnieks Eggers sūta Lozem telegrammu, ka "Lietuvā no 18,500, kas pietiekušies brīvprātīgi bandu apkaŗošanai, ieradušies tikai 2,000, un tādēļ Lietuvā ir maz cerību, ka iesaukšanai būs panākumu". Manuprāt, te ir jāatceras Jukuma Vācieša teiktais I pasaules kaŗa laikā par katoļu garīdzniecības lielo iespaidu tautā, kas nomierināja politiskās kaislības un prātu savīļņojumus.

Pēc kaŗa daudzi labi apbruņoti leģionāri iegāja meŗos. Jau pēc pāris gadiem lielākā daļa no tiem bija likvidēti. Uz Sibīriju aizsūtīja arī viņu piederīgos. Atkārtotās latviešu deportācijas turpināja samazināt latviešu skaitu Latvijā. Apmēram, 200,000 latviešu, Baigā gada sabaidīti, aizbrauca uz rietumiem. Cik daudzi no viņiem būtu miruši Sibīrijā, ja būtu palikuši Latvijā, nezinām. Krieviem ienākot Latvijā, tūlīt notika mobilizācija. Tad jau arī visus leģiona vietā iesaukta Sarkanarmijā. No tā arī lietuvieši nevarēja izvairīties. Dzīvā spēka zudums jādomā nebūtu zemāks.

uz lielākajām Kanadas pilsētām, galvenokārt, Toronto vai Montrealu. Sāka ierasties tautieši arī no Zviedrijas, Dānijas, Anglijas, Austrālijas un citām zemēm. Jauniebraucējs sajuta vajadzību pēc kopā turēšanās. Radās latviešu katoļu vienības vai kopas turpat visās pilsētās, kur dzīvoja latvieši. Dabīgi izvirzījās vajadzība pēc centrālas organizācijas. Tā 1949. g. 3. jūlijā, Newman kluba telpās, kas ir katoļu studentu klubs pie Toronto universitātes, dzima "Kanasas Latviešu Katoļu Apvienība". Dibināšanas sasetā piedalījās 39 dalībnieki. Organizācijas ierosinātāji bija Jānis Blusnovičs, Vladislavs Miklaševičs, Benedikts Čevers un Kazimirs Znotiņš. Sākotnējais organizācijas nosaukums līdz 1958. g. septembrim bija "Latviešu Katoļu Kultūras Centrs Kanadā". Šo nosaukumu dibinātāji bija izvēlējušies, lai toreizējā gaisotnē neradītu aizdomas par kādas politiskas organizācijas veidošanu.

Jaunajai organizācijai atbalstu un labvēlību neliedza vietējā katoļu Baznīcas vadība. Londonas biskaps J. C. Kodī (Cody), saziņā ar Kanadas bīskapu konferenci Otavā, deva piekrišanu organizācijas dibināšanai, un Toronto archibiskaps kardināls Džeims Mekgvigans (James McGuigan) 1950. g. organizācijas statūtus reģistrēja Toronto Archidiecēzē un visādi citādi bija labvēlīgs mūsu iecerēm un centieniem.

1964. g. KLKA ietilpa 20 draudžu vienības, kopas vai pārstāvības. Apvienībā bija reģistrētas 1,243 personas un tani laikā tā bija viena no lielākajām latviešu organizācijām Kanadā. Aptuveni tani pašā laikā Toronto latviešu katoļu vienības sarakstos bija atrodami 635 personu vārdi.

Būdamā lielākā Kanadā, sevišķi rosīga kļuva Toronto vienība. Ar KLKA atbalstu 1953. g. nodibinājās koris, kas dziedāja dievkalpojumos Toronto, tika dziedājis Hamiltonā, Londonā, Midlandē, Čikāgā, Ņujorkā un ar dziesmām piedalījās Bramptonas pilsētas 100 gadu pastāvēšanas svinībās, popularizējot Latviju un izsaucot lielisku kanadiešu atsaucību. Korim neizpalika arī laicīgie koncerti. Koņa diriģenta pienākumus pildījuši Viktors Rundāns, Antons Gertmanis un Jānis Dindzāns. Ilggadīgs koņa priekšsēdis bija Jānis Budže. Izveidojās čakla Dāmu komiteja, nodibinājās Palīdzības un Bērņu fonds, Muskokas rajonā ieguvām lauku īpašumu "Mežciems", 1967. g. nodibinājām Toronto latviešu katoļu jaunatnes pulciņu, Kornēlija Zariņa noorganizēja tautisko deju grupu "Abrenite". To vadīja Birta Niedra.

Otrā pēc lieluma un rosmes ziņā attīstījās Montrealas vienība, iepirka savu lauku īpašumu "Eglaini" un tur uzcēla sabiedrības namu, koņu iesvētīja 1968. g. Toronto draudzi apkalpoja Dr. Broņislavs Kokins un bija arī KLKA garīgais vadītājs. Montrealas draudzi aprūpēja Aleksandrs Pekšs un kapucīnu priesteris Tēvs Jānis, Bernards Krasņiņš. Londonas latviešu katoļu draudzē, zobārstes Annas Gipteres-Rudovičas ierosmē un draudzes prāvesta Stanislava Mozgas vadībā, izveidojās Aglonas Dievmātes svētki, kas ik gadus augusta mēnesī kupli pulcināja tautiešus no tuvienes un tālienes, ASV ieskaitot, un kļuva ne tikai par Dievmātes svētkiem, bet arī par tautas svētkiem. Edmontonas, Kalgarijas un Vankuveras katoļticīgajiem garīgo aprūpi sniedza prāvests Henriks Bečs. Visiem nule pieminētajiem priesteriem pienākas atzinība un liela pateicība par nesavtīgo kalpojumu garīgajā aprūpē.

Pateicība pienākas arī daudzajiem viesu garīdzniekiem, kas laika gājumā snieguši garīgo veldzi mūsu saimei. Pirmo dievkalpojumu 1950. g. 26. februārī Kanadas latviešu katoļticīgajiem vadīja prelāts Eduards Stukelis.

Atskaitot reliģisko un morālo jomu, KLAK augstākais lēmējs ir delegātu kongress, kas izvērtē padarīto, ievēl valdi, meklē jaunas ierosmes un norāda vadlīnijas nākošajai darbībai. Kongresus riko ikkatrus 2 gadus. Šie kongre-

si parati apvienoti ar, t. s., Katoļu dienām, kurās bijuši svinīgi dievkalpojumi, garīgi un laicīgi koncerti, rakstnieku cēlieni, dažāda veida priekšlasījumi, paneļa diskusijas, gleznu un rokdarbu izstādes un grāmatu tirdziņi. Kongresus ar savu klātbūtni vairākkārt pagodinājusi augstākā garīdzniecība, kā Toronto archibiskaps un kardināls Dž. Mekgvigans, archibiskaps Arnolds Lūsis, biskaps Jāzeps Rancāns, latviešu pārstāvis Vatikanā un garīgās dzīves vadītājs ārpus Latvijas prelāts Dr. Kazimirs Ručs un citas ievērojamas personas.

Ārpus Katoļu dienām, parasti saistītām ar kongresu, KLKA rīkojusi daudzus tautiskus kultūrālus sarīkojumus. Tā 1973. g. tika rīkotas plašas Latgaļu Kultūras dienas, koņu ietvaros bija lielisks koņu koncerts, kas tika ierakstīts 1000 skaņu platēs.

1986. g. 26. jūnijā Romā atzīmēja Latvijas 800 gadu kristianizācijas jubileju. "Šo dienu Vatikanā izsludināja par latviešu dienu. Svinībās piedalījās KLKA pārstāvji, kā arī ev.-lut. archibiskaps A. Lūsis un pāvestam pasniedza Glika Biblii latviešu valodā. Ar cieņu šeit jāpiezīmē, ka Kanadas latviešu katoļticīgie allāž augsti vērtēja arch. Lūša oikumēnisko garu un viņa draudzīgo stāju. Viņš bija liels savos uzskatos, necēla konfesiju aizspriedumu žogus, bet, ja aicināts, vienmēr sirsnīgi piedalījās mūsu svinīgākajos saietos.

Daudz gadu KLKA izdod apkārtrakstu. Īpaši kupls un glīts tas ir pēdējos gados, savus biedrus apciemojot 3 reizes gadā.

Varbūt tāpēc, ka mūsu garīdznieki mums ir vairākas reizes atgādinājuši: "Dzivojiet mīlestībā, kā Kristus jūs ir mīlējis" (Ef. 5,2), mūsu saskaņa, sadarbība un tautiešu atsaucība visās lietās ir vienmēr bijusi lieliska.

Gadu gaitās KLKA vadījušas 8 personas - Vladislavs Miklaševičs, Benedikts Čevers, Jānis Niedra, Jāzeps Grodnis, Antons Gertmanis, Konstantīns Boriss, Salomons Gabrāns un Bruno Logins, un katrs no viņiem ir kaut ko atstājis pūrā. No minētajiem 8 mūsu vidū palikuši tikai četri: K. Boriss, S. Gabrāns, A. Gertmanis un Br. Logins. Šajā dienā mēs suminām un pateicamies visiem bijušajiem KLKA vadītājiem, neaizmirstot, protams patreizējo valdes priekšsēdi Br. Loginu, kas savus pienākumus pildījis lieliski! Ar savu neatlaidīgo, pašizliedzīgo darbosanos viņš ir veicis lielu darbu palīdzības jomā.

Atskatoties uz paveikto, mēs nedrīkstam aizmirst, ka kāds vienmēr mums ir palīdzējis, tāpēc pateicībā mums jāatceras arī visi pārējie darbinieki, kas gadu gājumā ir ziedojuši savu sirdi, laiku, darbu un materiālos līdzekļus, lai Apvienības devīze "Dievam un Tēvotijai" tiktu piepildīta. Neaizmirsīsim pateikties par Dieva palīgu, jo bez tā nekas nevar plaukt un augt, var tikai panīkt.

Laiki mainās. Vajadzības mainās, un mums tām ir jāpielāgojas. Arī KLKA šodien vairs nav tāda, kāda tā bija pirms 50 gadiem. Jāatzīstas, ka laika zobs un asimilācija ir prasījuši savu tiesu. Dalībnieku skaits ir mainījies, un uz negatīvo pusi. Tomēr, neskatoties uz mazo skaitu, mūsu Apvienība ir bijusi ļoti ražīga un tās devums Latvijai ir bijis bagātāks no visām latviešu katoļu organizācijām trimdā. Minēšu dažus skaitļus. Šie skaitļi ir palīdzības darbu Latvijai pēdējo 6 gadu laikā. Vispirms, izdevumi naudā:

Aglonas bazilikas remontam	\$ 25.825.-
Pasiēnes baznīcas restaurēšanai	\$ 19.300.-
Baznīcas vajadzībām, caur kūrīju Rīgā	\$ 30.000.-
Garīgajam semināram	\$ 11.000.-
Preču iepirkšanai un sūtīšanai	\$119.135.-

Kopā naudā izdoti \$205.260.-

Mantas un grāmatas sūtītas skolām, bibliotēkām, semināram, mēbeles Cesvaines baznīcai, gultas un medika-

menti slimnicām un drēbes draudžu prāvestiem izdalašanai trūcīgajiem.

Kopā nosūtīti 6.535 saiņi vai vienības, kopsvarā 194 tonnas. Nosūtīto mantu vairums bija ziedotas. Ja tās visas būtu bijis jāpērk, tad nosūtīto mantu vērtība pārsniegtu 1 miljonu dolāru!

Mūsu biedros tautiskā apziņa ir arvien dzīva, un tā būs dzīva, kamēr dzīvos patreizējā mūsu līdzgaitnieku saime. Mēs zinām, ka prieka būtība slēpjas labos darbos. Darot prieku citiem, mēs kalpojam Dievam un rodam prieku pašiem sev. Uz priekšu ejot, vienmēr ņemsim vājāko sev līdz! Būsim pozitīvi domātāji! Vēl sapņosim, cerēsīm, strādāsim un vairosim prieku saviem tautas brāļiem un māsām, un sev! Dažs varbūt teiks: "Sapņo vien. Sapnis nav īstenība". Bet bez sapņiem nav arī īstenības. "Sapni nepeļat! Sapnis ir visu labdaris: sapni i aklais redz, i kurlais dzird, i sērdzīgais ir vesels... ļaujiet sapnim vaļū - viņš ir pašu dzīvi pārvērtis un padarīs to labu", ir sacījis Rainis.

Saskaņā, vienotībā un sadarbība turpināsim vēl arvien kalpot mūsu tautai un mūsu Tēvijai! Ja neaizmirsīsim Apvienības devīzi: "Dievam un Tēvijai!", tad mums un Latvijai labi klāsies. Un kas svētību no Dieva rokas lūgs, to Dievs arī neatstās! □

* No KLKA Apkārtraksta 1999. g. 15. decembrī, 5.-7. lpp.

Dr. Vilis Mileiko

NOTIKUMI MONTREALĀ

KORPORĀCIJU KOPA MONTREALĀ

KKM Latvijas universitātei veltītā 80 gadu dibināšanas atcere notika 1999. g. 23. oktobrī, Latviešu centrā. Reizē tā bija arī atvadišanās no Prezidentes kunga Dr. Imanta Freiberga, aizejošā KKM seniora. Piedalījās 15 KKM filistri, 3 studenšu korporāciju pārstāves un daži viesi.

Vakaru ievadīja seniors Fil! K. Deksnis, LAC! ar īsu apskatu:

"Pirms 80 gadiem vēl pavisam jaunā Latvijas valsts izšķīrās par vienotu visas zemes augstākās izglītības sistēmu - nodibināja LU.

Rektora un viņa domnieku darbību regulēja valsts izglītības ministrija ar Saeimā pieņemtajiem likumiem un noteikumiem. LU statūti un organizācija bija gluži līdzīga vecāko Rietumeiropas universitāšu sistēmām. Darbs LU uzvilnija ar sparū, kāds rodas g. s. ilgi auzturēto enerģiju atbrīvojot. Medicīnas fakultātē daži katedru vadītāji nāca no augsti vērtētām Vakareiropas un Krievijas universitātēm. Daži vācieši un krievi, viens zviedrs, vien francūzis. Rezultātā fakultātei bija internacionāls pamats ar augstu akadēmisko pieredzi. Šī LU fakultāte guva tūlītēju akadēmisko atzinību. Ārsti saņēma priekšzīmīgu izglītību un ārstēšana augstu standartu. Latvijas ārsti varēja sekmīgi sacensties ar ārzemju kollēģām.

Neatpalika pārējās fakultātes. LU sekmīgi sagatavoja visus - Humanitāro un eksakto zinātņu kandidātus par teicamiem savu izvēlēto profesiju darbiniekiem. Augstākās izglītības laukā Latvija drīz kļuva bagāta.

Studentus skaitam pieaugot, LU organizācija attiecīgi pārveidojās. No fakultātēm radās akadēmijas un konservatorijas, piem., Lauksaimniecības akadēmija Jelgavā, Mākslas un Mūzikas konservatorijas. Viņu darbu tāpat pārraudzīja un koordinēja izglītības ministrija un rektoru padome. Komunistu valdīšanas laikā diferencēšanās turpinājās tādā pašā garā. Radās Medicīnas un Zinātņu akadēmijas. Pārraudzības ideoloģija, protams, bija sveša un grūti pieņemama.

Tagad, kad Latvija atkal atguvusi neatkarību, daļa Medicīnas akadēmijas locekļu vēlas atgriezties LU sastāvā,

bet ir arī pietiekmi daudz tādu, kuŗi apvienošanās nevēlas. Par un pret argumentu ir daudz. Pārskatus ir devuši: 1. Juris Zaķis, LU rektors rakstā "Ne jau viss panākams ar intrigu palīdzību", publicēts Latvija Amerikā 35. nr., 1999. g. 28. augustā; 2. Nikolajs Cauna, emeritēts profesors Pitsburgas universitātes Medicīnas skolā, "Medicīnas izglītība Latvijā: pašlaik un perspektīvā", publicēts Latvija Amerikā 37. nr., 1999. g. 11. sept. Manā rīcībā nav Latvijā publicēto pārskatu."

Pēc tam Fil. I. Freibergs, Latv! runāja par saviem iespaidiem:

"Teikšu dažus ievadvārdus par LU, gazlvenokārt, kāda tā ir šodien. Vispirms, to sveicam 80 gados, tā visu laiku pastāvējusi un piedzīvojusi gan brīvvalsti, gan krievu, gan vācu laikus. Viegli nav gājis gandrīz nekad.

LU personīgi studēt nav bijusi izdevība, jo Latviju atstāju kā mazs zēns. Tomēr zināmi kontakti ar šo universitāti man ir bijuši jau no bērna kājas.

1. Mans tēvs tur beiza arhitektūras fakultāti (Dip. Arch.) un vēlāk bija ievēlēts kā Universitātes arhitekts, atbildīgs par Universitātes ēku uzturēšanas un paplašināšanas projektiem, kur strādāja līdz pat 1940. g. No viņa nostāstiem jau dzirdēju par LU gaisotni un problēmām (piem., Fizikas katedra vēlējās būvēt atomu skaldītāju, akceleratoru, kam protams, nepietika līdzekļu).

2. Esmu pats sniedzis vairākus referātus LU mācību spēkiem un studentiem ik pa laikam, jau sākot ar 1970-tiem gadiem, gan Lielajā, gan Mazajā aulā, gan vairākās auditorijās par temām, kas saistītas ar informātiku un daiņu pētniecību.

3. Un tagad, kad pēc nedēļas pārcelšos uz Latviju, man jau tikpat kā sarunāts kabinets LU telpās, kur paredzu sadarboties ar citiem LU un ZA profesoriem un darbiniekiem uz pāris pētniecības projektiem informātikā.

LU šodien, 80 gadus vēlāk, saskatāmas zināmas līdzības ar 1919. g. sākuma posmu:

1. Tāds pats līdzekļu trūkums. Latvija ir maza valsts un nespēja toreiz, nedz arī šodien atvēlēt vajadzīgās budžeta summas, lai Universitāte varētu normāli darboties. Tas gan nav vienreizējs fainomens Latvija vien. Manā Kvebekas universitātē, no kuŗas tikko aizgāju pensijā, līdzekļu trūkums bija tikpat spiedīgs, un šodienas avīzē lasām, ka Mekgila (McGill) universitātes rektors prasa \$ 80 miljoni, lai uzturētu pienācīgu līmeni.

2. Mācību spēkiem Latvijā maksā ļoti niecīgas algas, salīdzinot ar privāto sfairu. Tiem jāhāltūrē vairākās darba vietās, lai varētu izdzīvot. Daudzi no viņiem pasniedz vairākās universitātēs. Tas nelabvēlīgi atsaucas uz mācību programmu kvalitāti. Tas arī izskaidro daudzo privāto universitāšu radīšanu, kas aug kā sēnes pēc lietus (jau pāri par 30), kur piesaista LU pasniedzējus.

3. Studēt gribētāju ir daudz. Konkurss caurmērā 10 uz vienu vietu, daudzās fakultātēs vairāk. Latviešu jaunatne vienmēr un visos laikos ir centusies iegūt augstāko izglītību. Tas jo sevišķi savrīgi tagad, kad gribam tikt uzņemti Eiropas savienībā, kur būs sīva konkurence ar citām valstīm. Šai sakarībā nevaram vairs pašauties uz lauksaimniecību, kā 1930-os gados, bet visvērtīgākais valstij ir tās iedzīvotāju smadzenes, protams, ar attiecīgajām zināšanām mūsu dienām, kā informācijas apstrāde, svešvalodas, uzņēmumu vadība, vides aizsardzība, bioloģija, farmaceitika, utt.

Novēlam LU visas grūtības pārvarēt un turpināt aizsākt svētīgo darbu izglītot mūsu tautu vēl daudzus gadus."

Vairāk par Eiropas savienību pastāstīja KKM viesis, agrākais montrealietis Bruno Deksnis, kas tagad strādā un dzīvo Briselē un tieši strādā pie ES (Viņa runa iepriekšējā MLB Ziņotāja - 1999. g. decembra numurā. - red.). □

K. Deksnis

Montrealas pensionāru apvienības Ziemsvētku saiets, kas notika 16. decembra pēcpusdienā, Latviešu centrā, bija iezīmīgs un plašs.

To atklāja priekšsēdis V. Paegle ar sveicieniem un 3 Ziemsvētku dzejoļu nolasišanu. Māc. R. Caune nolasīja arch. A. Lūša "Ziemsvētku stāstu", vadīja svētbrīdi, un pensionāru saime nodziedāja, J. Metuma pavadījumā 3 svētku laika dziesmas. Ari J. Metums lasīja 2 dzejoļus, pēdējo humoristiskā garā.

Biedrzine I. Strautiņa apsveica decembrī dzimušos saimes locekļus - Mariju Tūteri, Elmāru Bārdu, Mariju Verneru, Helenu Bērziņu, Emiliju Varslavāni, Konstantīnu Čaku, Alisi Grīntāli, Lianu Greizi, Albertu Cauni, Jāni Bilinski, Albertu Krievu, nolasot skaistu dzeju un vēlējumu pantņus un pasniedzot dzimšanas dienu kartiņas.

Šis bija viens no plašākiem saietiem pēdējā laikā. Bija ieradusies ap 80 apmeklētāju. Atnāca Ziemsvētku vecītis (E. Balulis), ne gan pelēkajā vadmālas mētelīti un pastaliņās, vilkdams sev līdz tikko cirsto un vēl sasalušo zaļo eglīti, bet, kā jau te pieņemts, ar priecīgiem skaļiem saucieniem un smagu dāvanu maisu mugurā. Notika arī pašapdāvināšanās un pensionāru valdes iegādāto dāvanu pasniegšana, piepalīdzot V. Paeglem.

Ziemsvētku mielastā bija cūkas cepetis un dažādas tortes.

E. Reveliņa aicināti, ar sirsnīgiem aplausiem pateicās savam vadītājam, labai dvēselei - Voldemāram Paeglem, kas šādās dienās ceļas ar sauli. Pie miera iet ne vienmēr ar sauli, bet gan pēc tās rieta. V. Paegle, savkārt, pateicās visiem darba darītājiem un saietu atbalstītājiem.

=====

Ik gadīgais Montrealas latviešu skolas un ev.-lut. Trīsvienības draudzes kopīgi rīkotā Ziemsvētku eglīte notika 19. decembra pēcpusdienā, Latviešu centrā. Tā iezīmējās ar mūsu pašas jaunākās paaudzes priekšnesumiem, skaisto Ziemsvētku stāstu un mācītājas šim gadījumam sagatavotu dievkalpojumu. Rīkotāji - latviešu skolas skolotāji, bērnu vecāki un draudzes Dāmu komitejas darbinieces bija gaumīgi sagatavojuši centra lielo zāli ilgi gaidītam Ziemsvētku sarīkojumam, kurā šogad bija pulcējušies nedaudz pāri simtam apmeklētāju, no visjaunākās līdz pat visvecākās paaudzes pārstāvjiem.

Eglīte sākās ar dievkalpojumu māc. R. Caunes vadībā, garīgo dziesmu pavadījumā un skolu jaunatnes jauko Ziemsvētku skatu - Jāzepu, Mariju, ganiņiem un 12 baltos tērpos tērptiem eņģeļiem ar sudrabotiem vaināgiem galvās. Tie liecināja par seno notikumu pirms 2000 gadiem kādā mazā Betlēmes pilsētiņā, ko papildināja mācītājas salīdzinājums pārnēstā nozīmē ar rozīti ziemas salā, kas neapstājas ziedēt pat vistumsākā un aukstākā nakts stundā. Tās vārds ir milestība, ko tik bagātīgi dalīja eņģelis svētajā naktī. Mācītāja arī ievirzīja sarīkojumā esošo triju paaudžu domas ģimenes dzīves vērtību saglabāšanā un ģimenes celma pētišanā, kas kādreiz Latvijas pēdējos brīvības gados bija skaists pasākums skolu jaunatnei - krāt un dokumentēt ziņas par savas ģimenes saknēm un to dzīves vietām.

Pēc īsa starpbrīža sākās skolas audzēkņu uzvedums "Ziemassvētku budeliši", baltos eņģeļu tērpus nomainot pret jau daudz raibākiem un budeļu laikam piemērotākiem. To ievadīja kokļu skaņas Maijas Gailēs, Ināras Klaišes, Kaivas Mateus, Aijas Tompsones, Ingas Vitolas un kokļu mūzikas atskatot pratēju - skolotāju Kristīnes Ūrtmanes un Dainas Vitolas skandētas. Paldies abām vecās latviešu tautas mūzikas instrumenta skandinātājām, kā arī jaunajām koklētājām. Ziemassvētku budelišos redzējām

gan lāča dancināšanu, dzirdējām skolas jauniešu dziedātas dziesmas, deklamācijas, kā arī dejas, atgādinot šī gada laika tradīciju - budeļos iešanu, kas vēl bija dzīva pirms Latvijas okupācijas. Uzveduma dalībnieki: māte - Selga Vitola, tēvs - Ansis Kalniņš, I meita - Evita Ozoliņa, II meita - Samanta Ozoliņa, bērni - Krista Baumgarte, Pēteris Hūns, Leah MacLean, Kristaps Thompson, vilks - Jānis Vitols, čigāniete - Maija Gaile, čigāns - Jānis Charbenneau, lāča diditāja - Kaiva Mateus, lācis - Dāvids Porietis-Bedard, gailis - Māra Vitola, sēnīte - Aija Thompson, kaķis - Ināra Klaiše, dzērve - Inga Vitola, pelīte - Rebeka Baumgarte, suns - Vilis Klaiše, zaķis - Mārtiņš Mateus. Dejas bija iestudējusi Maira Kaniņa, bet par mūziku bija rūpējies Andrejs Vitols.

Eglītes priekšnesumi pierādīja vecākai paaudzei, ka ne tikai ir dzīva mūsu jaunākā paaudze, bet arī to, ka tā ir aktīva, čakla un darbīga, ka latviešu valoda un latviešu tradīcijas pastāvēs šajā Kanadas lielpilsētā, kur mūsu skaits ir gaužam sarāvis. Lielā darba izkārtotājiem un tiešiem palīgiem - Dainai Vitolai, Jānim Mateus, Andrejam Vitolam un citiem pateicās skolas pārzine Ināra Paliēpa. Latviešu skola radās pirms 46 gadiem pie ev.-lut. Trīsvienības draudzes. Tā enerģiskās pārzīnes I. Paliēps un jaunākās paaudzes skolotāju (parasti bērnu vecāku) vadībā cenšas vēl arvien to saglabāt un sargāt, lai vecai paaudzei, aizejot aizsaules ceļos, viņu vietā paliktu jauna, kurai vārdi latvietis un Latvija ir tikpat mīļi kā tai, kas šie ieradās pirms gadiem piecdesmit.

Skolnieki, savu skolotāju ierosināti, bija izgatavojuši glītas sarīkojuma vakara programmas ar dažādo priekšnesumu izpildītāju vārdiem un viņu lomām.

Māc. R. Caune paziņoja, ka viss vakara ienākums paliek latviešu skolai - tās darba turpināšanai. Draudzes kasiēris man pačukstēja, ka skola saņēmusi \$ 360.-. Bagātīgu cienasta galdu bija sarūpējuši skolnieku vecāki, skolotāji un skolai atsaucīgā dalībnieku saime. Neiztrūka Ziemsvētku vecītis (Č. Hūns), kas atnāca ar savu dāvanu maisu. Bērni pacietīgi rindā gaidīja savu kārtu, lai saņemtu gardumu tārbiņu. Sava veida svētku noskaņu šim sarīkojumam piedeva plašais (25), diemžēl, pašiem montrealiešiem maz pazīstamās gleznotājas Veras Ozolas darbu klāsts, kurā dominēja puķes un skaisti mākslinieces izjūtu un iedvesmes izteiksme klusās dabas skatos, kas raksturo V. Ozolas darbus. □

Skrastiņu Indulis

+++++

Šogad izpalika Montrealas latviešu katoļu draudzes **gadskārtējā Ziemsvētku eglīte**. Kā ziņo draudzes apkārtraksts decembra mēnesim, valde pēc nopietnām pārrunām, izšķirusies to nerīkot, jo šī pasākuma īstenošanai pietrūkstot spēka un darba roku. Šajā sakarībā draudzes locekļi bija aicināti un ieradās ipašā saietā pēc dievkalpojuma 12. decembrī, kur atzīmēja svētkus draudzīgā veidā pie līdzpaņemtiem groziņiem. Tā kā arī pats dievkalpojums bija pārlikts uz agrāku laiku, tad tiem, kas parasti apmeklēja eglītes sarīkojumu Jaungada sākumā, par to nekas nebija zināms.

Tiešām žēl, ka atkal viens no tradicionālajiem notikumiem Montrealā novitis, aizgājis nebūtībā. Ik gadu tā bija patīkama viesošānās mūsu katoļu draudzē. Jācer, ka nākamajos svētkos katoļticīgo vidējā un jaunākā paaudze sasparosies un turpinās agrāko tradīciju. It sevišķi pietrūka jautkā koņa "Atbalss" Ziemsvētku dziesmu koncerts. Tā dēļ vien vajadzētu šo sarīkojumu, jo telpas tam ir piemērotas un akustika tur ir sevišķi laba. Un korim ir liela vajadzība dziedāt, kā arī vieta un laiks, kur to darīt. Katoļu draudze varētu vismaz sarīkot koncertu svētku izskaņai.

M. Štauers

PATEICĪBA

Sekojojot DV KV norādījumiem, arī šogad izvedām DV KV uzdevumā līdzekļu vākšanas akciju trūkumcietējiem dzimtenē. Ziņojam Jums, ka līdz 1999. g. 31. decembrim ir saņemti \$ 545.- no 17 ziedotājiem, no kā mūsu nodaļai paliek 40% pēc visu izdevumu atzskaitīšanas. Pārējie 60% jānosūta DV KV. Par ziedojumiem, kas ienākuši līdz 1999. g. 31. decembrim, izsniegsim nodokļu atlaides zīmes pievienošanai pagājušā gada ienākumu nodokļa aprēķiniem. Ziedojumiem, kas ienāks 2000. gadā, tās izsūtīsim šā gada beigās.

DV KV 1999. g. Ziemsvētku ziedojumu akcijā atsaukušies:

\$ 10.- I. Klaiše, A. Stigners

\$ 20.- A. Apinis, K. Čaks, Alma Gūtmane, O. Rozen-tāls, J. Skrastiņš, A. Zariņš.

\$ 25.- E. Bārdiņš, O. Kreišmanis, V. Verners

\$ 30.- Ērika Vitiņa

\$ 50.- J. Odiņš, V. Ozols, J. Paliņš, R. Vitiņš

\$100.- A. un V. Paegles

Nodaļas valde, DV KV uzdevumā, izsaka visiem atsaucīgiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību par katra devumu.

DV Montrealas nodaļas valde

DZIMTENES PATEICĪBAS MONTREALIEŠIEM

Vēlamies ziņot sava darba atbalstītājiem, kuŗu artavas mums deva iespēju nosūtīt trūkumcietējiem dzimtenē 86 lielus Ziemsvētku saiņus, par jau saņemtām, ap 30, pateicības vēstulēm un Ziemsvētku apsveikumu kartiņām, kas visas pauž bijību un prieku, ka esot vēl cilvēki tālajā pasaules malā, kas neesot viņus aizmirsuši.

Tā Alojās apgabala (ne rajona) pensionāta "Urga" sociālās daļas darbiniece Māra Kalēja raksta: *"Limbažu novada pensionāta "Urga" vecie ļaudis jūsu milzīgo paku ar segām, palāgiem un drēbēm ir saņēmuši un par to jums saka lielu paldies. Esam ļoti aizkustināti, ka jūs mūs neaizmirstat un uz lieliem svētkiem mūs atceraties. Ziemsvētki jau ir tādi apdāvināšanās svētki, kuŗu istā būtība - Kristus dzimšana - ir ļoti dziļa. Šī tradīcija, laikam, nāk no tā, ka pie Jēzus bērniņa atnāca trīs gudrie vīri ar dāvanām. Grūti ir pateikt, kam lielāks prieks, dāvanu saņēmējam vai dāvinātājam."*

Dobeles 1. vidusskolas pārstāve Gunta Siltumēna raksta: *Sirsnīgs paldies par Jūsu rūpēm, sūtīt mums pakas. Paldies.. Šoreiz arī varējām iepriecināt daudz meiteņu un zēnu. Sevišķs paldies par apaviem un baltajām blūzēm un krekliem. Mēs rūpīgi gatavojamies Ziemsvētkiem. Katra klase gatavo rūķišus un 16. decembrī visa skola būs rotātāta ar rūķīšiem. Tie tupēs pat uz skolas jumta. Patreiz skolu grezno Adventa vainags, deg sveces.. Pavisam mūsu skolā būs 8 sarakojumi veltīti Ziemsvētkiem, jo skolā ir 38 klases ar 1034 skolēniem. Šogad atvērām atkal 2 desmitās klases un atkal skaitāties Dobeles 1. vidusskola. Esam priecīgi, ka jaunieši vēlas iegūt vidējo izglītību un tālāk studēt. Mūsu direktore Ģertrūde Zabašta ļoti rūpejas, lai skolā būtu silti, tika uzcelta jauna katlu māja, zālē nomainīti logi. Nopietni gatavojamies skolēnu un deju svētkiem vasarā. Dziedam un dejojām, lai varētu izturēt konkursu un nokļūt Rīgā. Skolotāji mums strādā ļoti apzinīgi, soļus neskaitot. Tā, lūk, mēs visi dzīvojam ar cerību uz labāku nākotni mūsu Latvijai un bērniem. Lai Jums visiem jauki svētki un vēlreiz paldies par Jūsu rūpēm un dāsnību. Ļoti sirsnīgs paldies cien. V. Ulmanes kundzei par man parādīto uzmanību. Cien. kundze! Lai Jūsu sirds siltums vēl ilgi, ilgi liek iesilt mūsu sirdīm."*

Anastasija Apenāne no Rēzeknes politiski represēto kluba raksta: *"Labi ļaudis! Paldies par sūtījumu, ko saņēmu 14. novembrī. Mēs visi Jums esam pateicīgi, vēlam veselību, laimi un priecīgus Ziemsvētkus un arī Jauno gadu!"* Belasovu ģimene no Rēzeknes: *Paldies par lielo sūtījumu! Lai miers Jūsu sirdis un mājās, lai laba veselība un veiksmē pavada Jūs ik dienu, lai katra balta cerība rod piepildījumu, lai domas ir gaišas un darbi sokas, lai gada visbaltākajos svētkos laime ir patikams ceļa biedrs un iet lūdž cauri visam Jaunajam 2000. gadam un gadu tūkstotim."* No

Rēzeknes 43. gaidu vienības un viņu skolotājas Staņislavas Murašovas: *"Sirsnīgs sveiciens no Rēzeknes gaidām un skautiem! Mēs sakām sirsnīgu paldies par atsūtītajām blūzītēm un svārciņiem un vēja jakām. Visas Jūsu atsūtītās dāvanas mēs cenšamies atlidzināt ar piedalīšanos sabiedriskajos pasākumos. Uzstājāmie 10. novembrī Zinātņu akadēmijā, Rīgā, kur mūsu darbību novērtēja ļoti spoži. Tad 16. novembrī mēs uzstājamies pie Māras pieminekļa, kur arī viss izdevās ļoti labi, visi mūs sumināja. Lasījām patriotiskus dzejoļus. Tuvākā nākotnē uzstāsimies represēto konferencē. Drīz būs klāt Ziemassvētki un Jaunais gads, kur mēs piedalīsimies garīgajā pusstundā. Mēs Jūs labprāt redzētu pie mums ciemos Rēzeknē."*

No Talsiem Selita Bērziņa: *"Nemaz nezīnu, kā iesākt šo vēstuli. Te raksta 5 bērnu māmiņa. Vispirms, ļoti liels paldies par to, ka Jūs mums esat tik daudz palīdzējuši. Bez Jūsu palīdzības nemaz nezīnu kā butu! Atkal esmu izmisumā, nemaz nezīnu, kā visiem 4 bērniņiem visu sapirkt skolai. Saprotu, ka bērni skolā jāsūta, bērniem jāmacas. Abi ar vīru strādājam, bet saņemam minimālo algu un tā pie mums ir ļoti maza. Vēl man mazajam puikam vajadzētu fizikultūras tērpu un botes. Aukstums nāk virsū, būs vajadzīgas siltākas drēbes. Esmu galīgā izmisumā, jo arī par dzīvokli jāmaksā. Pērkot bērniem skolas grāmatas, iekrājas 2 mēnešu parāds par dzīvokli. Saprotu, ka arī Jums iet grūti un jūtos ļoti neērti, ka man atkal jālūdz Jūsu palīdzība, bet citas izejas man nav. Palīdziet, lūdzu, vismaz ar apģērbu un varbūt, ka Jūs varat manu adresi iedot kādai citai ģimenei, kuŗa būtu ar mieru mums palīdzēt. Dacei ir 16 g., Kitijai 15, Anesei 10, Elvijam 7 g. Pūstītis mācās pirmajā klasē un ar apģērbu ir pavisam bēdīgi. Lūdzu palīdziet, ja variet."*

Lūznavas tehnikuma direktores S. Štekels lūgums DV Montrealas nodaļai: *"Esam no visas sirds pateicīgi par iespēju saņemt grāmatas pedagogijā un psiholoģijā angļu valodā. Mūsu tehnikuma pasniedzējiem tas būtu ļoti nepieciešams izziņas materiāls mācību procesā, kā arī maģistra darbu izstrādei pedagogijā. Grāmatas tiks nodotas tehnikuma bibliotēkā. Novēlam Montrealas nodaļas vanāgiem un Jums personīgi gaišus un priecīgus Ziemsvētkus."*

Lasītāju zināšanai norādam, ka jau vairākus gadus uzturam sakarus ar šo tālo mūsu skaitā Ezerzemes mazo latvisko saiņu un tās skolas skolotājiem, kuŗu apziņa ir latviskā gara, valodas un kultūras pasargāšana krieviskā vidē. Daļa skolotāju uzsākuši mācības un ņem neklātienē kursu maģistra grāda iegūšanai, kas vairotu viņu spējas un tos pilnīgāki sagatavotu priekšmetu pasniegšanā Lūznavas tehnikuma audzēkņiem. Šajā sakarībā mūsu nodaļas valde lūdz ziedot angļu valodas lietotās universitātes mēroga pedagogijas, psiholoģijas un civiltiesību grāmatu īpašniekus, kam tās vairs nav vajadzīgas, nodot nodaļai nosūtīšanai Lūznavas tehnikumam. Atbalstīsim tos, kas paši cenšas kāpt gaismas kalnā ar pastaliņām kājās.

Šis ir tikai dažas no nodaļai piesūtītām pateicības vēstulēm, kuŗas domātas Jums, kas mums deva iespēju šo darbu veikt. □

Skrastiņu Indulis

	<p>Dieva mierā aizgājis mans mīļais vīrs, mūsu tēvs un vectētiņš</p> <p>LEONS VARSLAVĀNS</p> <p>Dzimis 1897. g. 29. septembrī, Kalupē Miris 2000. g. 2. janvārī, Montrealā</p> <p>Dziļi sēro sieva Emīlija bērni Vitolds, Rita Silis, Edita Harte, mazbērni Astrīde Silis, Andrew un Laura Harte</p> <p>Uz zemes mirstot celsies Pie Tēva godība - Gars ticībā spēj smelties Un dzīvot mūžībā</p> <p>Jānis Dišlers</p>
---	---

Laipni lūdzam materiālus nākamajam MLB Ziņotāja numuram nekavējoties! Apceres un raksti, kas domāti pārdomām, gaidīti, lai varam tos pakārtot aiznākamajos numuros. Red.

SARUNA AR GLEZNOTĀJU VERU OZOLU

Sk.: Kopš kuŗa laika Jūs nodarbojaties ar gleznošanu, kas Jūs uz to mudināja un kur Jūs to mācījāties, pie kā, kādās skolās?"

V.O.: Jau agrā bērnībā man prāts nesās uz zīmēšanu un vēlēšanos kaut ko uzgleznot. Savu, domāju, iedzimto talantu sāku izkopt piecdesmitos gados Anglijā.

Sk.: Ko Jūs visvairāk mīlat savos darbos atdarināt? Vai idejas tiem smelāties no dabas vai tikai izdomas, ikdienas iespādiem?

V.O.: Pa lielākai daļai savus darbus darīnu no izdomas un sirds iedvesmes.

Sk.: Ar gleznošanu nodarbojaties katru dienu, katru nedēļu, vai tikai tad, kad uznāk vēlēšanās kaut ko izteikt, to, ko cits spē vārdos?

V.O.: Visi mani darbi ir radušies tikai, kad uznāk kāda vēlēšanās kaut ko izteikt, to, ko nespēju vārdos.

Sk.: Savā gleznotājas mūžā, kopš paša sākuma, cik darbu, apmēram, esat paspējuši uzgleznot?

V.O.: Neviens isti tās nav skaitījis, bet noteikti būs vairāki simti.

Sk.: Vai esat piedalījusies kādās gleznu izstādēs, un ja jā, kur un kad, kādās?

V.O.: Sešdesmitos gados un pat līdz astoņdesmitiem esmu piedalījusies vietējās kanādiešu izstādēs - Stewart Hall, Fairview iepirkšanās centrā un citur.

Sk.: Vai gleznojat tikai eļļas krāsās, vai arī ūdens un darīniet kaut ko grafikā?

V.O.: Parasti gan gleznoju tikai ar eļļas krāsām, bet varu arī lietot citas un cita veida.

Sk.: Jums Latviešu centrā patreiz ir izstādītas 25 ļoti skaistas gleznas, daudz puķu un dabas skatu. Vai nodarbojaties ar, t. s., abstrakto mākslu un vai Jums tā patīk?

V.O.: Mana sirds lieta ir puķes un daba, bet varu arī gleznot ko citu, ieskaitot abstrakto.

Sk.: Kam Jūs gleznojat? Pati sev, pārdošanai, savam priekam, laika kavēšanai?

V.O.: gleznoju gan tikai pati sev un savam priekam, lai izteiktu to, kam grūti atrast vārdus, un parādītu to, ar ko zināmā laika sprīdi saistas prāts.

Sk.: Cik daudz laika, caurmērā, paņem viena darba uzgleznošana, kādus mēs patreiz redzam mūsu centrā, un cik ilgi mēs vēl varēsīm par tiem priecāties, cik ilgi tās tur paliks?

V.O.: Ja ir laba griba, vēlēšanās kaut ko izteikt un dziļa iedvesme, varu uzgleznot samērā ātri, teiksim, dažās stundās. Domāju, ka tās tur paliks līdz martam.

Sk.: Kur un kas Jūsu gleznas ielogoja?

V.O.: Manas gleznas ielogoja Gemsta galerijā.

S.: Vērojot Jūsu gleznas, to izteiksmi, krāsu izpausmi, šķiet, ka Jūs pati esat dabas cienītāja. Varbūt istais vārds būtu - dabas bērns. Kas Jums visvairāk no tās patīk - meži, kalni, pļavas, upes un ezeri, puķes, vai viss, kas dabu veido?

V.O.: Man vismīļākās ir puķes, ziedi un visi dabas skati, kas veido pašu dabu.

Sk.: Sk.: Jūsu gleznotājas uztverē, vai daba ir dzīva, katrs koks, krūms, katra puķe un kādi gada laiki Jums patīk vislabāk - pavasaris, vasara, rudens, jo, šķiet, ka neredzēju Jūs izstādītos darbos neviena ziemas skata?

V.O.: Domāju, ka daba ir dzīva un liekas, ka varu sevi saukt par dabas bērnu, jo to esmu arī izteikusi savos darbos - dzīvā daba.

Sk.: Kā tas nāk, ka samērā maz latviešu Jūs pazīst kā gleznotāju un maz zina kaut ko tuvāk par Jums un Jūsu darbiem?

V.O.: Nemīlu publicēties un rādīt citiem, ko spēju, ko daru un kādas ir manas "vājības", visu, ko daru, tas paliek man pašai, pašas priekam.

Sk.: Jūsu ieteikumi jaunajiem māksliniekiem, jauniem gleznotājiem?

V.O.: Mans uzskats, ka šo mākslu nevar isti iemācīties tas, kam nav tieksmes sevi izteikt un savas jūtas parādīt krāsās, tai jābūt līdzdrotai jau šūpulī.

Tiem, kas maz pazīst Veru Ozolu un nav vēl paspējuši iepazīties ar viņas darbiem, atliek tikai pavirināt centra durvis un,

vai nu ar celtni vai kāpnēm uzrāpties otrajā stāvā, kur Jūs viņu satiksiet paslēpušos vasaras ziedos vai arī kāda pakalna koka ēnā ar otu rokā audekla priekšā. Kaut gan māksliniece glezno, kā pati saka, savam priekam, šajā saulē viss kas ir pārķams. Esmu pārliecināts, ka neviens gleznu cienītājs neaizies no centra sūdzoties, ka par daudz samaksājis. Drīzāk gan otrādi - priecīgs un apmierināts, ka atradis Veru Ozolu. Ceru, ka nākošā reizē varēšu parunāties ar kādu citu "dabas bērnu", kam Dievs devis vēl citas dotības. Būtu interesanti dzirdēt kaut ko no kādas citas dabas cienītājas - Vilmas Ulmanes, kuŗai daba, liekas, tikpat tuva kā Verai Ozolai. □

Skrastiņu Indulis

* Pēdēja gada laikā esam Latviešu centrā redzējuši vairāk mūsu pašu mākslinieku darbus kā jeb kad agrāk. Kad pēc 1998. gada 18. novembra svinībām ierosinājām ilgtermiņa mūsu pašu māju mākslinieku izstādes Latviešu centrā, iedeja radusi plašu atsauksmi. Mākslas komitejas vadītāja Luīze Zuika izkārtojusi vairākas. Pirms Veras Ozolas esam redzējuši Dz.Palejas, Intas Hūns, Noras Saletes un Vilmas Ulmanes gleznas un Makša Vējiņa foto uzņēmumus. Tā bijusi cildena parāde, par kuŗu jāpateicas māksliniekiem un Luīzei Zuikai. Tā arī apliecinājusi, ka kultūras jaunrade Montrealas latviešu saimē arvien vēl turpinājas. Gaidīsim nākamās skates!

Red.

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

riko

svētdien, 30. janvārī, plkst 15:00,
Latviešu centrā, Lašīnā,

MLB 52 PASTĀVĒŠANAS ATCERI

Programmā:

Apajā galda pārrunas par tematu:

"MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRĪBA: KO VAJADZĒTU DARĪT UN KO DARĪSIM?"

Pie apaļā galda būs Dags Demandts, Roberts Kalniņš, Roberts Klaiše, Imants Steprāns un citi.

Pārrunas vadīs MLB priekšnieks M. Štauvers

Cienasta vietā tēja vai kafija, uzkodas.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Piedalīties aicina

Rikotāji

**LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA**

**LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS
PAKALPOJUMU LIKMES PAR TIEŠU NAUDAS
PĀRSŪTĪŠANU UZ UNIBANKU LATVIJĀ:**

ASV/KANADAS

\$100 – 500

\$501 – 10,000

\$10,001+

ASV/KANADAS

\$8.00/ 10.00

\$16.00/ 20.00

\$40.00/ 50.00

Pārsūtījumā adresētā persona var naudu saņemt Unibankas filiālēs visos Latvijas rajonos. Sūtītājam pašam ir jāpaziņo saņēmējam par naudas izsūtīšanu.

Informācija - lūdzu zvāniet (416) 922-2551, jeb rakstiet Latvian Credit Union, 491 College Street, Toronto, ON M6G 1A5 Kreditsabiedrības birojs slēgts pirmdienās

Biežāk lietoto telpu adreses: Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trisvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224
Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, tālrunis 634-4082

23. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
30. janvārī, plkst. 15:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu biedrības 52 gadu pastāvēšanas sarīkojums.
Apaļā galda pārrunas par tematu "Montrealas Latviešu sabiedrība: ko gribam darīt un ko darīsim?" Skatiet paziņojumu 23. lpp.!

2. februārī, plkst. 16:30, Latviešu centrā, A/S "Bebri" kārtējā sanāksme.
6. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes Ģimenes dievkalpojums. Seko kafija un bērnu nodarbības lejas telpā.
13. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes kārtējais dievkalpojums ar dievgaldu.
16. februārī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības videofilmas izrāde.
16. februārī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
20. februārī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Sv. Jēzus Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
20. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes saīsināts dievkalpojums. Sekos kafija groziņu veidā un draudzes pilnsapulce.

MLB Z 2000 I 800 e

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicājiet!

Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas 13. janvārī, pensionāros. Pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 17. janvārī. Red.

Pateicamies visiem tiem lasītājiem, kas atsaukušies uz aizrādījumu "Grasi, lūdzu!" virs MLB adreses uz sūtījuma aploksnes. Patikami atzīmēt, ka atsaukušies daudzi. Bijuši arī daži pārpratumi, kas nokārtoti. Lūdzam lasītājus nokārtot savus maksājumus, lai mums šis lūgums nebūtu jāraksta.

Lūdzam tos lasītājus, kas atzīst izdevumu par interesantu, iepazīstināt ar to savus paziņas gan šajā krastā, gan Latvijā. Lai mūsu prese varētu pastāvēt, vajadzīgi jauni lasītāji, jo citādi tai draud iznīkšana, pat gadījumā, kad tās izdevumi atzīti par vērtīgiem un vajadzīgiem. Nāciet talkā to iegūšanā, vai nu pasūtīnot to saviem tuviniekiem dzimtenē, vai iegūstot jaunu abonementu savā dzīves vietā. Redakcija un lasītāju saime būs par to Jums pateicīga.

Kļūmes: blakus pilnīgi nenovēršamam tipogrāfijas nelaimēm, kā nepareiziem burtiem utt., laikus pa laikam notiek lielākas kļūdas, kuņas, dārgie lasītāji, Jums jāpiedod, bet vispirmā kārtā uz tām jānorāda, jo citādi mēs par tām pat neko nezinām, jo neesam tās ieraudzījuši. Lasīt iespiesto izdevumu vēlreiz vienkārši nav pa spēkam. Pateicoties lasītāju acībai, esam kļūdušies vairākkārt. Tā MLB Ziņotājā Nr. 12.(609.) esam atraduši 2 labojamas lietas. Pirmkārt, Latviešu sabiedriskā centra Jaungada sagaidīšanas paziņojumā bija nokritis cipars 3 no 31, līdz ar ko bija izsludināts nepareizs datums (1. decembris), kas nu katram bija saprotams. Vēl negantāk, ziņojumā par valstssvētku sarīkojumu Montrealā mākslinieks Valdis Didrihsons bija nodēvēts par Dreimani. Kā tas bija atgadījies, nezinām. Ļoti atvainojamies māksliniekam, ka tas tā bija noticis. Diemžēl, mums nav pieejami vairāki korektori, kas visu to varētu atklāt. Neganti varat būt arī Jūs, lasītāji, izmeklējot dažādus iemeslus, kāpēc atteikt izdevuma pasūtīnāšanu. Tā kāds lasītājs raksta: "Esmu izlēmis Montrealas Ziņotāju uz priekšu nelasīt. Daži raksti ir sen jau lasīti Latvijā un Amerikā (visos preses izdevumos ir kaut kas no citu izdevumiem). Raksti, ko raksta jaunie politiķi (Vai ar to ieskatiem nevajadzētu iepazīties?) un arī Dieva zaimotāji, nav vērts papīra. Uz redzēšanos pie veciem politiķiem (Kas tos vecos aizstās?)" Nu tā, paldies arī par to! Nevaram pateikt, kas katram jādara, nedz tas ir mūsu mērķis.

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai un MLB kasierei A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que, Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 35.00 vai \$ 30.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju.....	\$ _____
LNAK dalības maksu (maksājot caur MLB \$ 10.-; pensionāriem \$ 5.00).....	\$ _____
MLB biedru maksu par 1999./2000. darbības gadu (\$ 15.-)	\$ _____
Ziedoju Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____
Ziedoju Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

0304047275

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

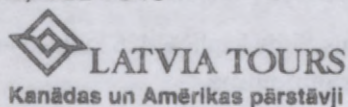
Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas

*Ari ceļojumi uz citām eksotiskām
salām un kontinentiem.*

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 322-7414

191 Eglinton Avenue East, Suite 308
Toronto, Ontario M4P 1K1
Fax: (416) 322-7315

1-800-268-7442

Tagad Rīgā!

**Hotel
MĀRA**

Kalneciema ielā 186, Rīga, Latvija LV-1046

Telefons: 011 371 7901316

Fakss: 011 371 7901315

- * 24 modernas istabas
- * Restorāns un bārs
- * Konferenču telpas
- * Lidostas busiņš

Rezervācijas Kanādā:

613/521-7100 (telefons, vai fakss)

epasts: mara@mailbox.riga.lv

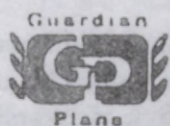
tīmekli:

www.bestwestern.com/thisco/bw/91301/91301_b.html

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

Funeral Directors

- 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Parfyanova

Laipni lūdzam visus sarīkojumu rīkotājus - draudzes un organizācijas iesniegt ziņas Sabiedriskās dzīves LAIKRĀDIM rakstiski. Tāpat arī visus paziņojumu un pateicību tekstus. Lūdzam rakstīt uz pilnas loksnes. Ja Jums ir iespējams paziņojumu tekstu sagatavot iespiešanas kārtībā, būsim par to pateicīgi. Lūdzam šādus tekstus nesalocīt, jo locījums varētu tos sabojāt. Rakstos lūdzam ievērot dubultrindu atstarpī.

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

FAKSA NUMURS 514-457-3496

IZDEVEJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832, fakss 514-457-3496

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriēte-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. DARBINIEKI: Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Nora Saletes, Kārlis Timermanis, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 35.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalidiem - \$ 30.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSA: mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, 1/2 lpp. - \$ 40.00 pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododāmi redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējas ziņas nepauz ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztīrītajos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonīmus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

JANUARY 2000 JANVIER

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Qué., Canada H9X 2R2, ☎514-457-9832